

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național
Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 33, nr. 1182, 19 mai 2026, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

UNIVERSUL PSIHOTERAPIEI

Facultatea de Psihologie și Științele Educației București
Prof. univ. dr. Minulescu Mihaela

La Facultatea de Psihologie și Științele Educației București a avut loc luni, 11 mai 2026, evenimentul care a deschis seria „Universul Psihoterapiei”.

Invitatul special al acestei prime întâlniri a fost prof.univ.dr. Mihaela Minulescu, psihanalist jungian I.A.A.P. și președinte fondator al Asociației Române de Psihologie Analitică.

Cu acest prilej, studenții Universității „Spiru Haret” au explorat tema „Cum să alegi formarea potrivită pentru tine”. Prezentarea a oferit perspective valoroase asupra psihologiei analitice și a criteriilor esențiale pentru construirea unei cariere de succes în psihoterapie.

ÎMPREUNĂ ÎNVĂȚĂM SĂ AVEM SUCCES!

Licență / Masterat
PREÎNSCRIERI ONLINE 2026
Feb - Iun

ÎMPREUNĂ ÎNVĂȚĂM SĂ AVEM SUCCES!

PREÎNSCRIE-TE ONLINE
până la data de 30 iunie 2026, confirmă-ți locul și NU MAI PLĂTEȘTI TAXA DE ADMITERE!

admitere.spiruharet.ro

București
Constanța
Brașov
Craiova
Câmpulung Muscel

București, Craiova, Câmpulung Muscel

✓ ASISTENT MEDICAL GENERALIST
✓ DETECTIV PARTICULAR

Preinscrie-te online până la data de 30 iunie 2026, confirmă-ți locul și nu mai plătești taxa de admitere!

Preînscieri online 2026
Feb - Iun

colegiuluniversitar.spiruharet.ro

Universitatea Spiru Haret organizează preînscieri online pentru anul universitar 2026-2027!

2026 este un an special pentru Universitatea „Spiru Haret” – sărbătorește 35 de ani de excelență în educație, tradiție academică și formare a generației de profesioniști de succes.

De ce să alegi Universitatea „Spiru Haret”?

- Rețea națională de centre universitare în București, Brașov, Craiova, Constanța și Câmpulung Muscel;
- Programe de studiu de #Licență și #Masterat adaptate cerințelor actuale ale pieței muncii;
- Cadre didactice cu experiență academică și practică profesională;
- Cea mai mare și modernă platformă de învățare, BlackBoard, dar și resurse digitale pentru studenți;
- Comunitate academică activă, cu proiecte, stagii și parteneriate educaționale valoroase.

Domenii de studiu: Științe Economice, Științe Juridice, Științe Administrative, Informatică, Psihologie, Pedagogia

Învățământului primar și preșcolar, Medicină Veterinară, Educație Fizică și Sport, Kinetoterapie.

- 3 din 4 absolvenți lucrează în domeniul pentru care s-au pregătit.

Fă primul pas spre viitorul tău!

Intră pe admitere.spiruharet.ro, consultă oferta educațională și **PREÎNSCRIE-TE ONLINE** până la 30 iunie 2026.

Candidații care depun documentele de admitere și susțin admiterea până la data de 31 iulie 2026 sunt scutiți de achitarea taxei de înscriere.

Taxa de înscriere la concursul de admitere pentru studiile universitare de licență și masterat este de 70 de euro.

Tot 70 de euro este taxa de înscriere la Colegiul Universitar „Spiru Haret”.

Împreună învățăm să avem succes!

Proiectul „Bursa LICEENII”

Cu ocazia împlinirii a 35 de ani de la înființare, Universitatea Spiru Haret a lansat Proiectul **Bursa LICEENII**, o inițiativă educațională menită să susțină performanța, motivația și orientarea academică a elevilor din clasele a XII-a. Proiectul se înscrie în direcția de responsabilitate educațională a universității și consolidează legătura acesteia cu mediul preuniversitar.

Universitatea Spiru Haret, prin decizia agreată de Consiliul de Administrație al USH și aprobată de conf. univ. dr. Aurelian A. Bondrea, Rectorul USH, va oferi **15 burse integrale de studiu pentru anul universitar**

2026 - 2027, pentru 15 elevi din clasa a XII-a, la următoarele programe de studii de Licență, Învățământ cu Frecvență (IF):

- **Facultatea de Educație Fizică și Sport:** Educație fizică și sportivă (IF) – 3 burse • Kinetoterapie și motricitate specială (IF) – 3 burse
- **Facultatea de Științe Economice București:** Contabilitate și informatică de gestiune (IF) – 3 burse • Management (IF) – 3 burse
- **Facultatea de Inginerie și Informatică:** Informatică (IF) – 3 burse.

Ai trecut linia de sosire la **Crosul Liceelor**, facultatea poate fi **GRATUITĂ!**

Universitatea „Spiru Haret” a dat startul energiei în Parcul Tineretului, ca partener la **Crosul Liceelor**.

Universitatea „Spiru Haret” oferă 5 burse integrale de studiu pentru elevii de clasa a XII-a care au acceptat provocarea și termină cursa! Participanții trebuie să fie elevi în clasa a XII-a și să promoveze examenul de bacalaureat cu o medie de minimum 7,50. Extragerea se realizează pe baza formularelor de înscriere de la **Crosul Liceelor**.

UNIVERSITATEA SPIRU HARET
PARTENER OFICIAL
CROSUL LICEELOR

SĂMBĂTĂ 16 MAI
ORA 9:00
PARCUL TINERETULUI BUCUREȘTI

OFERIM **5 BURSE INTEGRALE DE STUDIU** PENTRU ELEVII DE CLASA A XII-A

- EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORTIVĂ
- KINETOTERAPIE ȘI MOTRICITATE SPECIALĂ
- CONTABILITATE ȘI INFORMATICĂ DE GESTIUNE
- MANAGEMENT
- INFORMATICĂ

Împreună învățăm să avem succes!
spiruharet.ro

Nu știm să câștigăm.
Dar nici să pierdem!

Mioara VERGU-IORDACHE

În general, din păcate, când pierdem, și pierdem, alții sunt de vină. Alții în căldășie cu ai noștri, evident. Și cam așa este. Accentul se pune, în funcție de orientarea, de știința, de cunoștințele noastre mai mult sau mai puțin verificate, pe „unii” sau pe toți. Nu avem exercițiul individualizării vinovăției. Clasa politică? În totalitate, nu contează că mai sunt și oameni cinstiți și competenți. În justiție, toți sunt corupți, nepregătiți... deși sunt foarte mulți competenți, cinstiți. Profesorii sunt incapabili, superficiali, corupți... deși mulți sunt adevărați educatori. Polițiștii, burtoși incapabili și corupți, deși este mai mult grâu decât neghină. În sistemul de sănătate, știți, nu mai repet, cu toate că sunt și cadre medicale excepționale, competente, empatică... Și așa putea continua. Valorile nemulțumirii, ale urii, îi acoperă pe toți fără discernământ. Și eu mă supăr și uit să personalizez. Dacă am face-o am avea vinovați, sancțiuni, și o dorită igienizare. Ar însemna însă că ne asumăm aprecierile. Nu prea o facem!

Succesul unora dintre noi, indiferent cât de mare, trece ca fulgerul. Imediat i se găsește respectivului un defect, oricât de mic, pentru ca să devină mare! Dacă alții, din afara granițelor, îi/ne apreciază, fie îmbrățișăm cu entuziasm lauda, fie cărcotim, în sensul existenței unui interes. Ocupăm cu bucurie tribunele neîmplinirii, lăsând locurile bune celorlalți, dar nu noi suntem vinovați că o facem! Cu ai noștri suntem hiperobiectivi, căutăm și promovăm toate defectele din lume, ne postăm pe locurile de top ale corupției, lenei, incapacității... și suntem nemulțumiți. Judecăm, judecăm, judecăm.

Tocmai a luat sfârșit Eurovision 2026. Un concurs de cântece care pot să placă sau nu. Fiecare țară participantă trimite un concurent. Unii plac, alții nu plac, ei înșiși sau melodia cântată. Un concurs și nimic mai mult. Anul acesta, reprezentanta României a ocupat un onorabil loc trei. Nu am câștigat locul întâi. Preferințele telespectatorilor s-au îndreptat către alt cântăreț. Și atât. La noi, suntem gata să declanșăm un conflict pentru că un juriu nu a votat cum am fi vrut noi, că publicul, românii din străinătate mai ales nu au votat pentru România. Probabil nu le-a plăcut cântecul, scenografia, cântăreața... Vrem să fim primii. Foarte frumos! Dar suntem primii în foarte multe alte competiții! Individual. Olimpiade, concursuri de informatică, robotică, matematică, limbi străine, geografie, chimie, fizică, sport, literatură, arte etc, etc, sunt domenii în care numai în această jumătate de an s-au obținut numeroase medalii. În afara unor știri cărora li s-au acordat like-uri și inimioare pe rețele sociale, ați remarcat vreun entuziasm, vrea recunoștință? Poate nu am fost eu atent! Cum nu am văzut mari supărări pentru lipsa de performanță la nivel colectiv... Aș putea continua. Dar mi se pare clar: nu știm să câștigăm, dar nu știm nici să pierdem! Oare de ce?!

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Proiectul Wallachia eHUB - WeH 2.0
ID proiect: EC/101256760

Str. Italiană nr. 28, sect. 2; București - România
weh@spiruharet.ro | weh2.spiruharet.ro

COMUNICAT DE PRESĂ

Wallachia eHub propune un model național de „hub regional de competențe” pentru consolidarea securității cibernetice în România

Wallachia eHub (WeH) a participat, pe 7 mai, la dialogul strategic „Romania Cyber Skills & Education Dialogue”, organizat de Centrul Național de Coordonare în materie de Securitate Cibernetică (NCC-RO) la Palatul Parlamentului. Evenimentul a reunit reprezentanți ai administrației publice, mediului academic și industriei pentru a identifica soluții comune privind dezvoltarea competențelor în securitate cibernetică și implementarea cerințelor europene NIS2 și Cyber Resilience Act.

În cadrul dezbaterilor, WeH a evidențiat rolul strategic al European Digital Innovation Hubs (EDIH) în construirea unui ecosistem digital rezilient, capabil să conecteze educația, administrația și mediul de afaceri prin infrastructură, expertiză și programe aplicative de formare.

Pornind de la experiența recentă acumulată la Rennes Cyber Week 2025, unul dintre cele mai importante evenimente europene dedicate securității cibernetice, reprezentanții WeH au propus dezvoltarea unui model național de „Hub regional de competențe”, construit pe infrastructura existentă a EDIH-urilor și adaptat nevoilor reale ale IMM-urilor și instituțiilor publice din România.

„Experiența europeană demonstrează că securitatea cibernetică eficientă se construiește prin colaborare între universități, companii, administrație și centre de inovare digitală. EDIH-urile pot transforma reglementările europene complexe în soluții concrete, accesibile și aplicabile direct în economie și educație. România nu mai are nevoie doar de strategii cyber, ci de infrastructuri regionale capabile să transforme competențele în reziliență economică”, a declarat Costin Lianu, președinte consorțiu Wallachia eHub și coordonator proiect WEH2.0.

Direcții concrete propuse în cadrul grupului de lucru

- În cadrul grupului de lucru, WeH a prezentat o serie de direcții concrete de acțiune:
- dezvoltarea unor programe de instruire și reskilling pentru IMM-uri și administrație publică, axate pe conformitate NIS2 și reziliență operațională;
- crearea unor medii de testare „test before invest” pentru evaluarea vulnerabilităților și validarea soluțiilor digitale înainte de investiții;
- lansarea unor module educaționale „Cyber-Ready”, adaptate pentru licee și universități, inclusiv simulări practice privind phishing-ul, deepfake-urile și securitatea datelor;
- organizarea de vizite și activități practice în infrastructuri de tip SOC (Security Operations Center), pentru familiarizarea elevilor și studenților cu procese reale de răspuns la incidente;
- formarea profesorilor prin sesiuni dedicate dezvoltării competențelor digitale și de securitate cibernetică.

Totodată, Wallachia eHub a propus inițierea unui program pilot de certificare prin vouchere, care să conecteze infrastructura EDIH, mediul academic și companiile interesate de formarea rapidă a specialiștilor în domeniul cyber.

Wallachia eHub 2.0 contribuie la dezvoltarea ecosistemului regional de inovare digitală

Participarea la acest dialog strategic se înscrie în direcțiile asumate prin proiectul Wallachia eHub 2.0, care urmărește accelerarea transformării digitale și dezvoltarea competențelor avansate în domenii-cheie precum securitatea cibernetică, inteligența artificială și digitalizarea IMM-urilor.

Prin implicarea activă în inițiative naționale și europene, WeH își consolidează rolul de actor regional relevant în conectarea politicilor europene de digitalizare cu nevoile concrete ale organizațiilor din România.

Wallachia eHub este un Centru European de Inovare Digitală (EDIH) care sprijină IMM-urile și autoritățile publice prin servicii de testare tehnologică, consultanță și formare în competențe digitale și securitate cibernetică

Conf. univ. dr. Costin LIANU
Președinte Wallachia eHub
Coordonator proiect Wallachia eHub 2.0
www.wallachiaehub.ro
www.weh2.spiruharet.ro

Proiectul „Competențe sustenabile pentru o societate dinamică”
Seminarul practic

„Social media marketing ca instrument de comunicare, negociere și construire a relațiilor în afaceri”

Universitatea „Spiru Haret” prin Facultatea de Științe Juridice și Științe Economice Constanța organizează seminarul practic „Social media marketing ca instrument de comunicare, negociere și construire a relațiilor în afaceri”, în cadrul proiectului „Competențe sustenabile pentru o societate dinamică”, proiect cofinanțat prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027.

La seminarul practic vor participa: Specialist marketing on-line Romina Fântână, reprezentant DIGITAG 2016 SRL, cadre didactice, studenții programului de studii Management și masteranzii programului de studii Management Organizațional și Antreprenoriat.

Obiectivul general al seminarului practic „Social media marketing ca instrument de comunicare, negociere și construire a relațiilor în afaceri” este evidențierea importanței abilităților și competențelor sociale și de comunicare în contextul pieței muncii și dezvoltarea de metode de predare – învățare și evaluare a acestor competențe orizontale.

Proiectul „Drept Comp Act”
Workshop

Măsurile preventive în procesul penal

Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative București din cadrul Universității „Spiru Haret” a organizat online, luni, 18 mai, în cadrul proiectului „Drept Comp Act”, un nou workshop, intitulat: „Măsurile preventive în procesul penal”, desfășurat cu participarea doamnei Nicoleta NICULAE, grefier în cadrul Tribunalului București.

În cadrul întâlnirii au fost abordate aspecte esențiale privind aplicarea măsurilor preventive în procesul penal, cu accent pe:

- rolul acestora în asigurarea bunei desfășurări a procesului penal;
- diferențele dintre controlul judiciar, arestul la domiciliu și arestarea preventivă;
- condițiile și garanțiile procedurale prevăzute de Codul de procedură penală;
- respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei cercetate;
- particularități privind judecata în primă instanță în materie penală.

Pentru studenți, workshopul a reprezentat o oportunitate valoroasă de a înțelege modul în care teoria juridică este aplicată în practică, de a descoperi realitățile activității din instanțe și de a interacționa direct cu un profesionist din sistemul judiciar.

Participarea la astfel de activități contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale, la familiarizarea cu procedurile judiciare și la pregătirea pentru viitoarea carieră juridică.

Evenimentul face parte din activitatea A.2.1 a proiectului „Drept Comp Act”, dedicată consolidării legăturii dintre mediul academic și practica profesională.

Acțiunea COST

ImpleMendez

În zilele 11-12 mai 2026 au avut loc două evenimente la Universitatea Ozyegin, Istanbul, Turcia. Primul s-a desfășurat într-un generos amfiteatru al Facultății de Drept și a aniversat, prin prezentări, cinci ani de la elaborarea și promovarea „Principiilor Mendez” în interviurile investigative, indiferent că vorbim despre victime, suspecti, martori. Cea de a doua întâlnire

a reunit reprezentanții Comitetului de Management ai Acțiunii COST CA 22128 (ImpleMendez).

Din partea României, la aceste evenimente a participat doamna conf.univ.dr. Aura Preda, Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Științe Juridice și Administrative, cercetător științific gr. III, președinta Societății Române de Victimologie.

ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianaționala.ro
www.facebook.com/opinianaționala
Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,
interior 168
e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației Opinia Națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ
este editată de
FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE
Tiparul executat de
TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

SĂPTĂMÂNA EVENIMENTELOR ȘTIINȚIFICE ANIVERSARE
18 - 22 MAI 2026

Programul evenimentelor

- 18 Mai - Seminarii de dezvoltare a competențelor de comunicare
- 19 Mai - Workshop stomatologie
- 20 Mai - Workshop chirurgie intervențională
- 21 Mai - Sesiune științifică a cadrelor didactice și specialiști
- 22 Mai - Sesiunea științifică a studenților

Facultatea de Medicină Veterinară
Bd. Basarabia, nr. 256, Amfiteatru 301 A
mvet.spiruharet.ro/cercetare

35 de ani de Medicină Veterinară la Universitatea „Spiru Haret”!

Facultatea de Medicină Veterinară vă invită în perioada 18-22 mai la

Săptămâna Evenimentelor Științifice,

un maraton de workshop-uri și sesiuni de cercetare menit să contureze viitorul profesiei.

Fie că ești student sau specialist, sunteți așteptați în campus pentru a învăța de la cei mai buni în stomatologie veterinară, chirurgie și comunicare profesională.

- **18 mai:** Seminarii de comunicare profesională;
- **19 mai:** Workshop de Stomatologie Veterinară;
- **20 mai:** Workshop de Chirurgie Intervențională;
- **21 mai:** Sesiunea științifică a cadrelor didactice și specialiștilor;
- **22 mai:** Sesiunea științifică a studenților.

Pentru mai multe detalii, accesați: <https://mvet.spiruharet.ro/cercetare>

35 VET SCIENCE

Facultatea de Medicină Veterinară,
Universitatea Spiru Haret, vă invită la
a 27-a ediție a
Sesiunii Științifice

MEDICINA VETERINARĂ PENTRU SĂNĂȚEA ANIMALELOR ȘI A CONSUMATORILOR

Lucrările acceptate vor fi publicate în Analele Spiru Haret, Seria Medicină Veterinară, volumul 1 și 2, 2026, ISSN 2602-1272, ISSN 2556-8446, Fundația Română de Mărire și în Revista Romanian Journal of Veterinary Medicine & Pharmacology.

INFORMAȚII PENTRU AUTORI

8 Aprilie 2026: întreprindeți lucrările în limba engleză la <http://index.apublication.ro/index.php/mvet> și sau scmvet@spiruharet.ro

12 Mai 2026: finalizarea procesului de evaluare a lucrărilor și notificarea autorilor asupra acceptării lucrărilor

18 Mai 2026: înregistrarea participării, achitarea taxei de participare

21.05.2026

Evenimentul va reuni cadre didactice și cercetători din domeniul medicinei veterinare, zootehniei, biotehnologiilor, mediului și alte domenii de interes. Sunt invitați medici veterinarilor cu o bogată experiență și rezumat profesional de înaltă calitate în laborator, igienă alimentară și a sănătății publice, asistență medicală veterinară, farmacie și marketing farmaceutic veterinar, și creșterii animalelor.

Eveniment acreditat CAUVRO
Taxă participare: 100 lei

UBVET_SIFP@SPIRUHARET.RO

Universitatea Spiru Haret, nr. 256, sector 3, București, Amfiteatru 301A
00-40-21-4553379

Din amfiteatru direct în practică!

Cum faci pasul de la teorie la o carieră de succes în medicina veterinară? Trecerea de la teorie la practică poate fi copleșitoare, dar vestea bună este că nu ești singur! Studenții Facultății de Medicină Veterinară află în această săptămână secretele, direct de la mentori și specialiști HR!

18 mai 2026, între ora 08:30 și 10:30, Amfiteatru corp A, etaj 3 (Bd. Basarabia 256)

• Alina Ioana GHIȚĂ, DVM, PhD – Lector și cercetător postdoctoral, care ne va împărtăși din experiența sa academică și clinică la cel mai înalt nivel.

• Oana ȘTEFAN – Psiholog clinician și psihoterapeut cognitiv-comportamental (în formare), care ne va oferi instrumente pentru a gestiona stresul și provocările specifice acestei profesii.

35 **CENTRUL DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ**
UNIVERSITATEA SPIRU HARET
Facultatea de Medicină Veterinară
Orientarea în cariera

Din amfiteatru în practică: drumul spre reușită în medicina veterinară

Invitați:

- Prof. Univ. Habil. Dr. Bogdan Alexandru VIȚĂLARU
- Dr. Raluca ZVORĂȘTEANU (DVM McS PhD)
- Ionela Iacob (HR Manager PartnerVet)

18 mai 2026
08:30-10:30
Bd. Basarabia nr. 256, Amfiteatru corp A, etaj 3

35 **CENTRUL DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ**
UNIVERSITATEA SPIRU HARET
Facultatea de Medicină Veterinară
Orientarea în cariera

Nu ești singur: drumul de la student la medic veterinar

Invitați:

- Alina Ioana Ghiță, DVM, PhD
Lector și Cercetător Postdoctoral
- Oana Ștefan
Psiholog clinician și psihoterapeut cognitiv-comportamental în formare

18 mai 2026
08:30-10:30
Bd. Basarabia nr. 256, Amfiteatru corp A, etaj 3

18 mai 2026, între ora 11:00 și ora 13:00, Amfiteatru corp A, etaj 3 (Bd. Basarabia 256)

- Prof. Univ. Habil. Dr. Bogdan Alexandru VIȚĂLARU
- Dr. Raluca ZVORĂȘTEANU (DVM McS PhD)
- Ionela IACOB (HR Manager PartnerVet)

35 **Facultatea de Medicină Veterinară, Universitatea SPIRU HARET**
în parteneriat cu **IRSDV**

VĂ INVITĂ LA WORKSHOPUL DE STOMATOLOGIE BAZELE STOMATOLOGIEI LA CANIDE ȘI FELINE
19 MAI 2026
9:00 - 15:00

LECTORI

- DVM LECTOR UNIV. RALUCA ZVORĂȘTEANU
- DVM ALINA NECHIFOR

Facultatea de Medicină Veterinară
00-40-21-4553379
Raluca Zvorășteanu - ralucazvorasteanu@spiruharet.ro
Bd. Basarabia, nr. 256, sector 3, București, Amfiteatru 301A

20 mai 2026, Bd. Basarabia nr. 256 (Facultatea de Medicină Veterinară USH)
Workshop: *Cardiologie Intervențională și Chirurgie Cardiovasculară*

35 **Facultatea de Medicină Veterinară, Universitatea Spiru Haret**
Bd. Basarabia nr. 256

20.05.2026

Lectori

- DMV Mihaela IVANCIU
- DMV Ștefan GEANTĂ
- DMV, PhD, Lector Universitar Florin LECA

Workshop de Cardiologie Intervențională și Chirurgie Cardiovasculară Veterinară

Descoperi inovația în medicina veterinară alături de experți în domeniu:

- DMV Mihaela IVANCIU
- DMV Ștefan GEANTĂ
- Lect. univ. dr. Florin LECA

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (D.P.P.D)

CONFERINȚA ANUALĂ INTERNAȚIONALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE A CADRELOR DIDACTICE

În perioada 21-22 mai 2026, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (D.P.P.D.), Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în afaceri, Universitatea „Spiru Haret” (București), în colaborare cu Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române (București) și grupul de cercetare PROMISED din cadrul Universității din Burgos (Spania), va găzdui, online, conferința anuală internațională de comunicări științifice a cadrelor didactice, cu tema „Un-Bordering Disciplinary. Trans-/Cross-/Post-Disciplinary Approaches to Knowledge and Inquiry in Humanities, Social Sciences, Engineering, and Computer Science”.

Devenită un reper al dialogului trans-, cross- și post-disciplinar, conferința internațională *Un-Bordering Disciplinary* continuă să promoveze reflecția academică asupra noilor paradigme ale cunoașterii. Ediția din acest an marchează extinderea direcțiilor de cercetare către noi teritorii epistemice, prin conectarea științelor umaniste și sociale cu domeniile Ingineriei și Informaticii.

Evenimentul va include patru sesiuni plenare susținute de personalități academice marcante: dr. Susana Mata Torres (Universitatea din Burgos, Spania), dr. Carmen Hernández González (Universitatea din Valladolid, Spania), dr. Maria Goretti Faya Ornia (Universitatea din Valladolid, Spania), dr. Nicolae Popescu Bodorin (Universitatea „Spiru Haret”, București, IEEE Senior Member), și opt secțiuni tematice, axate pe direcții de cercetare precum pedagogia, didactica și inovația educațională, transformarea digitală și inteligența artificială, studiile psihologice și filosofice contemporane, interacțiunea dintre informatica aplicată, logică, matematică și inginerie în contexte educaționale și societale complexe, relația dintre dezvoltarea umană și tehnologiile emergente:

1) *Reconfiguring Education: Innovation, Transdisciplinarity, and Pedagogical Futures*

2) *Discourse, Didactics, and Digital Transformation in Language Education*

3) *Psychological and Philosophical Studies in the New European Context*

4) *Applied CS, AI, Logic, Engineering, Maths, Education, and Defence*

5) *Romanian as a Foreign Language: Linguistic and Cultural Explorations in the Preparatory Year*

6) *Language, Literature, and Pedagogy Across Contemporary Educational Contexts*

7) *Psychosocial Perspectives on Contemporary Education and School Communities*

8) *Cross-Disciplinary Perspectives on Human Development and Emerging Technologies*

Componenta formativă a conferinței este susținută de trei ateliere studențești, dedicate explorării unor perspective inovatoare și interdisciplinare asupra educației, dezvoltării personale și cercetării psihologice contemporane:

• „*Teaching the Whole Person: Emotion, Cognition, and Critical Thinking*”

• „*Didactic Kaleidoscope: Multi- and Transdisciplinary Dimensions of Primary and Preschool Education*”

• „*Psychological Research on Emotion, Personality, and Social Functioning*”

Prin reunirea unor perspective diverse de cercetare, conferința contribuie la consolidarea unui spațiu academic deschis, colaborativ și orientat spre inovare conceptuală.

Conf. univ. dr. Denisa Elena DRĂGUȘIN
D.P.P.D.

Proiectul ATELIER

Constelațiile familiale și intervențiile transgeneraționale - Reechilibrarea dinamicilor sistemice -

Invitat: Gabriela TUDOR (POPESCU), psihoterapeut format în Analiză Tranzacțională, psiholog educațional, facilitator de *Constelații Familiale*, trainer **Locul desfășurării:** meet.google.com/ejn-dvpp-boe

În data de 12 mai 2026 a avut loc un nou eveniment din seria celor propuse prin proiectul ATELIER, desfășurat de către Facultatea de Psihologie și Științele Educației a Universității Spiru Haret, București.

Dezbateră cu tema „*Constelațiile familiale și intervențiile transgeneraționale - Reechilibrarea dinamicilor sistemice*” și-a propus să susțină nevoia studenților, viitorii specialiști, de a descoperi legile inerente sistemelor familiale, într-o prezentare interactivă ce se va concentra pe lucrul aplicat cu modele de intervenție utilizate cu succes la momentul actual.

După cum în natură există legi ale naturii, la fel și în sistemul familial există legi a căror respectare asigură funcționarea echilibrată a sistemului familial, dar a căror încălcare produce consecințe neplăcute în viața membrilor familiei. După cum defrișarea unei

păduri fără a respecta legile naturii poate produce alunecări de teren, la fel și în sistemul familial nerespectarea legilor specifice poate genera efecte precum depresii, boli fizice, adicții, dificultăți în stabilirea și păstrarea unor relații intime de durată etc.

Pentru a debloca și reechilibra anumite situații din familie, sunt necesare conștientizarea și înțelegerea dinamicii care există în familie, precum și cunoașterea acestor legi sistemice. Intervențiile specifice *Constelațiilor familiale* includ propozițiile vindecătoare care sunt oferite de către facilitator – propoziții care reflectă ceea ce este și ceea ce poate fi observat.

Au participat la dezbateră studenți, cadre didactice ale Universității Spiru Haret, alți oaspeți, reprezentând domenii diferite de specializare.

Bianca PELTEA

Colegiul Universitar „Spiru Haret”

SIMPOZIONUL INTERDISCIPLINAR CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

Profesiile viitorului între vocație, etică și inovare: rolul educației și al sănătății în societatea actuală

Conf.univ.dr. Sebastian CHIRIMBU

Cu o tradiție consolidată de peste un deceniu, Simpozionul interdisciplinar cu participare internațională al Colegiului Universitar „Spiru Haret” din cadrul Universității „Spiru Haret” s-a configurat ca un veritabil cadru formativ, un spațiu autentic de dialog și afirmare a identității profesionale a viitorilor specialiști. Ediția din acest an, organizată în perioada 11-12 mai, în format fizic și online, a reconfirmat angajamentul constant al instituției față de excelența academică, interacțiunea directă și consolidarea unei comunități educaționale dinamice și coezive.

Colegiul Universitar „Spiru Haret” își afirmă identitatea ca spațiu educațional modern, orientat spre formarea aplicată și dezvoltarea competențelor profesionale relevante. Formarea viitorilor asistenți medicali presupune nu doar dobândirea unor competențe tehnice riguroase, ci și dezvoltarea unei etici profesionale solide, bazate pe empatie, responsabilitate și respect față de viața umană. Într-un context marcat de provocări sanitare și sociale complexe, rolul asistentului medical devine unul fundamental, acesta fiind un pilon al sistemului de sănătate și un agent activ al educației pentru sănătate în comunitate. Elevii Colegiului Universitar „Spiru Haret” sunt formați în spiritul profesionalismului și al implicării, fiind pregătiți să răspundă cu promptitudine și competență nevoilor reale ale societății.

În egală măsură, formarea pedagogică oferită în cadrul colegiului contribuie la pregătirea unor viitori educatori capabili să modeleze caractere, să dezvolte competențe și să inspire generațiile viitoare. Pedagogia nu este doar un domeniu al transmiterii de cunoștințe, ci unul al construcției umane, al cultivării valorilor și al dezvoltării unei gândiri critice și reflexive. Astfel, elevii care urmează aceste programe devin nu doar beneficiari ai educației, ci și viitori promotori ai schimbării și ai progresului social.

Profesiile viitorului sunt, în esență, profesii ale responsabilității. Ele presupun nu doar exercitarea unor sarcini specifice, ci asumarea unui rol activ în modelarea societății. În educație, cadrul didactic nu mai este doar un transmisor de informații, ci devine facilitator al învățării, mentor și formator de caractere. În sănătate, asistentul medical și medicul nu mai sunt percepți exclusiv ca furnizori de servicii medicale, ci ca parteneri ai pacientului, promotori ai prevenției și ai unui stil de viață sănătos. Astfel, vocația devine elementul central care conferă sens și autenticitate acestor profesii, transformând munca într-o formă de angajament profund față de oameni și față de comunitate.

Dimensiunea etică a profesiilor viitorului este, de asemenea, esențială. Într-o lume în care tehnologia evoluează rapid, iar accesul la informație este aproape nelimitat, apare nevoia unor repere morale solide, care să ghideze deciziile profesionale. În educație, etica se reflectă în echitate, respect pentru diversitate și responsabilitate în formarea elevilor. În domeniul sănătății, aceasta se concretizează în respectarea demnității pacientului, în confidențialitate și în asumarea unor decizii informate și responsabile. Fără o fundamentare etică solidă, inovația riscă să devină un instrument lipsit de direcție, iar progresul tehnologic să nu mai servească interesului uman. Inovația reprezintă, fără îndoială, motorul profesiilor viitorului. Digitalizarea, inteligența artificială, noile tehnologii educaționale și medicale transformă profund modul în care învățăm, lucrăm și interacționăm. În educație, utilizarea platformelor digitale, a resurselor interactive și a inteligenței artificiale deschide noi perspective pentru personalizarea învățării și pentru creșterea accesului la educație de calitate. În sănătate, tehnologiile moderne

contribuie la diagnosticarea precoce, la tratamente mai eficiente și la monitorizarea continuă a stării de sănătate. Cu toate acestea, inovația nu trebuie privită ca un scop în sine, ci ca un mijloc de a îmbunătăți calitatea vieții și de a răspunde mai eficient nevoilor reale ale oamenilor.

Relația dintre educație și sănătate devine, în acest context, una de interdependență. Educația contribuie la formarea unor comportamente sănătoase, la dezvoltarea unei gândiri critice și la responsabilizarea individului față de propria sănătate. La rândul său, sănătatea reprezintă o condiție esențială pentru participarea activă la procesul educațional și pentru realizarea potențialului individual. Astfel, profesiile din aceste domenii nu acționează izolat, ci se completează reciproc, contribuind la construirea unei societăți echilibrate și sustenabile.

Profesiile viitorului nu mai pot fi separate de dimensiunea lor umană. Vocația oferă sens, etica oferă direcție, iar inovația oferă instrumentele necesare adaptării și progresului. În domenii precum educația și sănătatea, aceste trei dimensiuni se împletesc în mod esențial, definind profesioniști capabili nu doar să performeze, ci și să inspire, să susțină și să transforme societatea. Într-o lume în continuă schimbare, adevărata valoare a profesiilor viitorului va fi dată nu doar de ceea ce oamenii știu să facă, ci mai ales de modul în care aleg să fie și să contribuie la binele comun.

Comunicările științifice de la acest simpozion au devenit, în acest context, o platformă esențială de valorificare a acestor direcții formative, oferind elevilor și studenților participanți oportunitatea de a integra cunoștințele teoretice cu experiențele practice, de a reflecta critic asupra domeniilor lor de formare și de a-și afirma identitatea profesională emergentă.

Evenimentul, care s-a adresat elevilor Colegiului Universitar, dar și studenților din cadrul Universității „Spiru Haret”, precum și partenerilor educaționali și instituționali, cadre didactice și medicale din sistemul public și privat, configurează un cadru interdisciplinar deschis și fertil, în care ideile circulă liber, iar colaborarea devine un principiu fundamental.

Printre partenerii în organizarea și desfășurarea acestei ediții menționăm: Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră USH, „Opinia Națională”, Colegiul Universitar Craiova, Colegiul Terțiar Nonuniversitar „Spiru Haret”, Câmpulung, Facultatea de Psihologie și Științele Educației București, Universitatea „Spiru Haret”, Facultatea de Științe Economice București, Universitatea „Spiru Haret”, Societatea Națională de Cruce Roșie, Filiala Sector 3, București, Institutul de Cercetări, Politici și Evaluare în Educație APDP, Casa Corpului Didactic Neamț, Centrul Excelenței București, Asociația „Mihai Eminescu. Luceafărul” și partenerii externi: Asociația Internațională EdX Global, National Teachers Community (Georgia), Glory Future Foundation (Bagerhat, Bangladesh),

Facultatea de Științele Educației, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” (Chișinău, R.Moldova). Prin această colaborare extinsă, evenimentul capătă o dimensiune națională și internațională, reflectând deschiderea instituției către parteneriate durabile și schimburi de bune practici.

Simpozionul organizat de Colegiul Universitar „Spiru Haret” s-a transformat într-un spațiu autentic al dialogului, reflecției și colaborării interdisciplinare, reunind specialiști din domeniul educației, sănătății, psihologiei și dezvoltării sociale, într-un context academic marcat de preocuparea comună pentru profesiile viitorului și pentru responsabilitatea formării noilor generații.

*

Deschiderea oficială a evenimentului a fost realizată de conf.univ.dr. **Lăcrămioara Rodica Hurloiu**, director al Colegiului Universitar „Spiru Haret”, care a susținut un discurs profund și echilibrat, centrat pe sensul autentic al educației și al profesiilor dedicate oamenilor. Discursul a evidențiat faptul că există momente în viața unei instituții academice care depășesc caracterul formal al unui eveniment și devin expresii ale misiunii și identității acelei instituții. Simpozionul a fost prezentat drept unul dintre aceste momente definitorii pentru Colegiul Universitar „Spiru Haret”, un spațiu în care ideile, experiențele și preocupările comune construiesc punți între educație, sănătate și societate.

Un element important subliniat a fost tradiția de peste un deceniu a acestui simpozion, tradiție care confirmă continuitatea preocupării pentru formarea profesională și pentru dezvoltarea unei comunități academice deschise spre dialog și colaborare internațională. Participarea invitaților și partenerilor din **Republica Moldova, Bulgaria, Georgia, Bangladesh și Regatul Unit** a oferit evenimentului o dimensiune interculturală și a demonstrat faptul că provocările educației și ale sistemului medical sunt preocupări globale, nu doar locale.

Tema ediției din acest an — „Profesiile viitorului între vocație, etică și inovare” — a reflectat complexitatea transformărilor contemporane generate de tehnologie, digitalizare și inteligență artificială. Într-o perioadă în care relația dintre profesor și elev, dintre medic și pacient sau dintre instituție și comunitate se reconfigurează permanent, discursul directoarei a adus în prim-plan ideea că elementul fundamental care trebuie păstrat este dimensiunea umană. În fața progresului tehnologic accelerat, rămân esențiale empatia, responsabilitatea și etica profesională.

Un moment deosebit de important al intervenției a fost reflecția asupra profesiei de asistent medical generalist, profesie pentru care Colegiul Universitar „Spiru Haret” formează viitori specialiști. Profesia a fost descrisă nu într-o manieră tehnică, ci profund umană, ca o punte între protocol și suferință, între instituție și pacient, între competență și sprijin emoțional. S-a evidențiat faptul că asistentul medical este adesea prima persoană care întâmpină pacientul și ultima care îl conduce la plecare, ceea ce presupune nu doar pregătire clinică, ci și maturitate emoțională, empatie și capacitatea de a gestiona situații umane complexe.

În această perspectivă, proiectul educațional al instituției a fost definit ca un demers care depășește simpla transmitere de informații și urmărește construirea identității profesionale a elevilor. Ideea conform căreia viitorii specialiști trebuie să învețe nu doar tehnici și proceduri medicale, ci și arta ascultării, răbdarea și prezența umană autentică a reprezentat una dintre cele mai puternice idei ale discursului inaugural. Într-o lume dominată tot mai mult de standardizare și digitalizare, accentul pus pe dimensiunea relațională și etică a profesiei a oferit întregului eveniment o notă profund umană.

După deschiderea oficială, lucrările în plen au continuat într-o atmosferă academică dinamică și interdisciplinară. Prima prezentare a aparținut **Ceresei Neagu**, director de îngrijiri în cadrul Spitalului „Dr. Dimitrie Gerota” din București, care a vorbit despre pasiunea pentru profesia de asistent medical și despre dimensiunea vocațională a acestei cariere. Intervenția a evidențiat faptul că profesiile medicale presupun nu doar cunoștințe și proceduri, ci și dedicare, rezistență emoțională și disponibilitatea de a rămâne aproape de oameni în cele mai vulnerabile momente ale vieții lor.

A urmat prezentarea susținută de **Marius Neagu**, reprezentant al Societății Naționale de Cruce Roșie – filiala sector 3 București, care a abordat importanța educației pentru sănătate și a formării competențelor de prim ajutor în contextul actual. Accentul a fost pus pe nevoia dezvoltării unei culturi a responsabilității și solidarității sociale încă din mediul educațional, subliniindu-se faptul că intervenția rapidă și cunoștințele de bază în acordarea primului ajutor pot salva vieți și pot contribui la construirea unor comunități mai pregătite și mai responsabile.

O intervenție de mare sensibilitate și profunzime psihologică a fost cea realizată de psihologul **Mariana Roman**, specialist în psihologie judiciară și psihoterapie integrativă, care a abordat comunicarea cu pacientul oncologic prin prisma principiilor interviului motivațional. Prezentarea a adus în atenție importanța limbajului, a empatiei și a relației terapeutice în lucrul cu pacienții aflați în situații de vulnerabilitate extremă. S-a discutat despre modul în care comunicarea poate deveni instrument terapeutic și despre responsabilitatea emoțională pe care profesioniștii din domeniul sănătății o poartă în interacțiunea cu pacientul.

Dimensiunea internațională a simpozionului a fost consolidată prin intervenția profesoarei **Inga Kharchilava** din Georgia, reprezentantă a *National Teachers Community*. Prezentarea a vizat globalizarea educației și noile oportunități generate de colaborarea internațională, mobilitate și schimb intercultural. Au fost evidențiate provocările și avantajele unei educații conectate la spațiul global, precum și importanța cooperării între instituții și specialiști din diferite țări.

În continuarea sesiunii, d-na **Daniela Georgescu**, doctorand în cadrul Școlii de Studii Avansate a Academiei Române, a susținut o prezentare dedicată stilurilor de coping și sănătății mintale. Tema a fost deosebit de actuală în contextul suprasolicității profesionale și al presiunilor emoționale specifice profesiilor educaționale și medicale. S-a discutat despre mecanismele psihologice de adaptare, despre impactul stresului asupra echilibrului emoțional și despre importanța dezvoltării rezilienței.

Un moment important al sesiunii plene l-a reprezentat prezentarea susținută de conf.univ.dr. **Sebastian Chirimbu** și prof. **Mariana Tănăsescu**, dedicată burnout-ului profesional în educație și sănătate. Tema a abordat una dintre cele mai sensibile realități ale profesiilor contemporane: epuizarea emoțională și psihică generată de stresul prelungit și de suprasolicitare. Prezentarea a evidențiat faptul că burnout-ul nu trebuie perceput ca o slăbiciune individuală, ci ca un fenomen complex care afectează tot mai multe cadre didactice și personal medical. Au fost discutate mecanismele de adaptare, importanța conștientizării sănătății mintale și nevoia dezvoltării unei culturi organizaționale bazate pe sprijin și echilibru emoțional.

Sesiunea s-a încheiat cu prezentarea susținută de d-na **Magdalena Roxana Băcescu** (profesor și actor), care a propus o perspectivă creativă asupra dezvoltării personale și sociale prin utilizarea tehnicilor teatrale. Intervenția a demonstrat modul în care teatrul poate deveni instrument educațional și terapeutic, contribuind la dezvoltarea comunicării, empatiei, creativității și exprimării emoționale.

Întreaga primă parte a simpozionului a evidențiat preocuparea constantă pentru relația dintre educație, sănătate și dimensiunea umană a profesiilor viitorului. Dincolo de caracterul academic al comunicărilor, evenimentul a creat un spațiu autentic de reflecție asupra nevoii de echilibru între tehnologie și umanitate, între performanță și empatie, între competență și responsabilitate morală. Simpozionul a demonstrat că profesiile viitorului nu pot fi construite exclusiv prin inovație tehnologică, ci prin oameni capabili să îmbine cunoașterea cu sensibilitatea umană, etica și capacitatea de a rămâne aproape de ceilalți. ▶▶▶

Colegiul Universitar „Spiru Haret”

SIMPOZIONUL INTERDISCIPLINAR CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ

Profesiile viitorului între vocație, etică și inovare: rolul educației și al sănătății în societatea actuală

După prima parte a sesiunii plenare, dedicată relației dintre educație, sănătate, burnout și transformările contemporane ale profesiilor, programul a continuat cu o amplă serie de comunicări de specialitate care au aprofundat teme esențiale pentru înțelegerea provocărilor societății actuale.

Prima intervenție din această secțiune i-a aparținut d-lui Ștefan Apostol, jurnalist și critic de film, care a susținut prezentarea intitulată „Comunicarea eficientă, pas cu pas”, în care accentul a fost pus pe importanța comunicării autentice într-o societate dominată de viteză informațională și superficialitate. Au fost analizate mecanismele prin care limbajul influențează relațiile interumane și modul în care comunicarea poate deveni, fie instrument de apropiere, fie sursă de conflict și neînțelegere. Participanții au fost invitați să reflecteze asupra faptului că adevărata comunicare presupune nu doar transmiterea unui mesaj, ci și capacitatea de a asculta și de a înțelege emoțiile celuilalt.

Tema relațiilor profesionale dificile și a impactului emoțional al mediului de lucru a fost continuată prin prezentarea susținută de d-na Liana Roșescu, specialistă prevenire în cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București. Comunicarea intitulată „Mobbingul la locul de muncă – un factor major de stres” a abordat una dintre problemele tot mai prezente în mediul profesional contemporan. Au fost discutate formele de hărțuire psihologică, efectele asupra sănătății mintale și impactul pe care climatul organizațional toxic îl poate avea asupra echilibrului emoțional și performanței profesionale.

În continuare, prof. Maria Petrescu a adus în atenția participanților tema stării de bine și a coeziunii comunitare în cadrul Colegiului Universitar „Spiru Haret”. Prezentarea a subliniat rolul activităților nonformale în construirea unui climat educațional pozitiv și în consolidarea relațiilor dintre elevi, profesori și comunitatea academică. A fost evidențiat faptul că educația nu se limitează la sala de clasă și la transmiterea de conținuturi teoretice, ci presupune și crearea unui spațiu al apartenenței, al dialogului și al dezvoltării personale.

Dimensiunea relațională a profesiei medicale a fost aprofundată și prin prezentarea susținută de prof. Elena Sandu, psiholog clinician și psihoterapeut analitic jungian, care a abordat integrarea competențelor relaționale și clinice în actul de îngrijire. Intervenția a pus accent pe ideea că viitorul profesiei de asistent medical nu poate fi construit exclusiv pe competențe tehnice, ci necesită dezvoltarea empatiei, comunicării și capacității de relaționare autentică cu pacientul. S-a discutat despre importanța echilibrului dintre profesionalism și dimensiunea umană a actului medical, precum și despre nevoia de a forma specialiști capabili să răspundă nu doar nevoilor clinice, ci și vulnerabilităților emoționale ale pacienților.

În aceeași linie reflexivă, prof. Eduard Andrei Vasile, psiholog, a propus o incursiune în universul interior al individului contemporan, analizând relația dintre anxietate, vulnerabilitate și construcția identitară. Prezentarea sa a evidențiat faptul că omul contemporan trăiește într-un context marcat de nesiguranță, presiune socială și căutarea permanentă a validării. În acest context, sănătatea emoțională și dezvoltarea unei identități echilibrate devin teme fundamentale pentru educație și pentru intervenția psihologică.

În intervenția sa, prof. Daniela Nistor a abordat problematica auditului procedurilor de preparare sterilă a medicamentelor în compartimentele de terapie intensivă pediatrică. Deși tema a avut un caracter tehnic și medical, ea a evidențiat încă o dată importanța responsabilității profesionale și a standardelor de siguranță în actul medical.

Dimensiunea internațională și interculturală a educației a fost reafirmată prin prezentarea online susținută de prof. ing. dipl. Ermina Răescu, director Afaceri Internaționale și Proiecte și președinte fondator al Asociației Internaționale EdX Global. Comunicarea a pus accent pe rolul mobilității, colaborării internaționale și schimburilor educaționale în formarea tinerilor și în dezvoltarea unei mentalități globale bazate pe cooperare și deschidere culturală.

Tema bullyingului și cyberbullyingului, una dintre cele mai actuale provocări ale mediului educațional contemporan, a fost abordată de sociologul Marcela Țibuleac. Prezentarea a evidențiat implicațiile psihosociale ale agresiunii în mediul școlar și online, subliniind impactul profund pe care aceste fenomene îl au asupra dezvoltării emoționale a copiilor și adolescenților.

Au fost discutate mecanismele de prevenție și importanța intervenției educaționale timpurii.

Prof. Mirela Crănganu a abordat promovarea stilului de viață sănătos ca obiectiv strategic pentru menținerea și optimizarea stării de sănătate. S-a discutat despre rolul educației în dezvoltarea unor comportamente sănătoase și despre necesitatea cultivării unei culturi a prevenției încă din mediul școlar.

Un moment deosebit de interesant al sesiunii a fost intervenția prof. Sayd Khan din Bangladesh, care a vorbit despre puterea tinerilor într-o lume sustenabilă. Comunicarea sa a adus o perspectivă internațională asupra responsabilității sociale și a rolului noilor generații în construirea unui viitor echilibrat și sustenabil. Mesajul central a fost acela că tinerii nu trebuie percepuți doar ca beneficiari ai schimbării, ci ca actori activi ai transformării sociale.

Tema vocației și a dimensiunii umane a educației a fost continuată de prof. dr. Vasilica Balercă, care a subliniat faptul că dezvoltarea tehnologică nu trebuie să conducă la pierderea dimensiunii umane a actului educațional. Intervenția a readus în discuție rolul profesorului ca reper moral și emoțional pentru elevi.

În aceeași direcție, prof. Cristina Andreescu, director al Liceului Tehnologic „Nikola Tesla”, a prezentat comunicarea intitulată „Noi suntem schimbarea”, axată pe responsabilitatea individuală și colectivă în educație. Mesajul transmis a fost unul profund motivațional, centrat pe ideea că transformarea societății începe prin educație și prin implicarea fiecăruia în construirea unui mediu mai responsabil și mai solidar.

Dimensiunea europeană a educației a fost evidențiată și prin prezentarea susținută de prof. Alexandra Stoica, care a discutat despre rolul educației în consolidarea valorilor și identității europene. Au fost subliniate importanța dialogului intercultural, respectul pentru diversitate și necesitatea cultivării valorilor democratice în rândul tinerilor.

În partea finală a sesiunii, intervențiile dedicate leadershipului educațional și inovării curriculare au completat în mod coerent direcția tematică a întregului eveniment. Prof. Elena Laiu și prof. dr. Elena Roxana Irina au abordat managementul schimbării și noile paradigme în formarea continuă a cadrelor didactice, insistând asupra nevoii de adaptare la noile realități tehnologice și educaționale.

Un alt moment important a fost prezentarea online realizată de prof. Atena Ilie, doctorand la Școala Doctorală a Facultății de Științele Educației din Chișinău, Republica Moldova, care a vorbit despre rolul educației și sănătății în construirea societății viitorului. Comunicarea a evidențiat interdependența dintre cele două domenii și importanța investiției în oameni ca fundament al dezvoltării sociale.

Tema bullyingului a fost reluată și aprofundată de inspectorii școlari Ionuț Bolog și Daniela Jenica Enache, care au prezentat strategii concrete de intervenție la clasă și metode de prevenire a fenomenului.

În cadrul sesiunii de seară, conf.univ.dr. Sebastian Chirimbu și dr. Alina Călina au abordat dimensiunile esențiale ale comunicării și leadershipului în instituțiile medicale. Comunicarea a evidențiat rolul relațiilor profesionale, al inteligenței emoționale și al leadershipului empatic în funcționarea eficientă a instituțiilor medicale contemporane.

Ultimele intervenții ale zilei, susținute de conf.univ.dr. Lăcrămioara Hurloiu și dr. Alexandra Șerban, au readus în prim-plan teme sensibile precum prevenirea violenței domestice, managementul obezității la adolescenți și inovarea curriculară în formarea asistenților medicali generaliști. Închiderea sesiunii a reconfirmat ideea centrală care a traversat întregul simpozion: profesiile viitorului nu pot fi separate de responsabilitate, etică, empatie și dimensiunea profund umană a educației și sănătății.

*

A doua zi a Simpozionului a continuat într-o atmosferă academică dinamică, caracterizată prin dialog interdisciplinar, reflecție profesională și schimb de bune practici între specialiști din domeniul educației, sănătății și științelor sociale. Programul desfășurat în cadrul Colegiului Universitar „Spiru Haret” din București a reunit cadre didactice universitare, profesori, inspectorii școlari, cercetători, practicieni din sistemul medical, precum și elevi și studenți preocupați de provocările și transformările societății contemporane.

În deschiderea evenimentului, Lăcrămioara Rodica Hurloiu, Maria Petrescu și Marcela Țibuleac au evidențiat importanța consolidării unei comunități academice bazate pe colaborare, responsabilitate și formare profesională autentică. În intervențiile introductive s-a subliniat faptul că profesiile viitorului nu mai pot fi gândite separat de dimensiunea etică, de competențele relaționale și de capacitatea specialiștilor de a răspunde nevoilor unei societăți aflate într-o continuă schimbare.

Sesiunea de comunicări de specialitate a adus în prim-plan teme actuale și complexe, aflate la intersecția dintre educație, sănătate, tehnologie și dimensiunea socială a actului profesional. Lucrarea prezentată de Lăcrămioara Rodica Hurloiu și Elena Burtea a propus o analiză sociologică a experienței bolii și dizabilității, accentuând necesitatea unei abordări centrate pe demnitatea umană, incluziune și sprijin comunitar. Tema a generat reflecții asupra modului în care societatea contemporană trebuie să depășească stereotipurile și să promoveze politici educaționale și sociale incluzive.

Elena Bică a evidențiat direcțiile moderne ale predării disciplinelor medicale, accentuând importanța competențelor practice, a simulării clinice și a conectării permanente dintre teorie și realitatea profesională. Ideea unei formări adaptate nevoilor actuale ale sistemului medical a fost reluată și în alte intervenții, confirmând preocuparea pentru profesionalizarea continuă a viitorilor asistenți medicali.

Un interes deosebit a stârmit prezentarea realizată de Ovidiu Măță, dedicată tehnologiilor emergente și inteligenței artificiale ca instrumente de sprijin pentru educația și sănătatea societății viitorului. Au fost discutate oportunitățile aduse de digitalizare, utilizarea inteligenței artificiale în procesul educațional și medical, dar și necesitatea păstrării dimensiunii umane în profesiile bazate pe relaționare și empatie.

Perspectivă educației transformatoare au fost dezvoltate de Elena Cătălina Șerban și Ramona Brândușa Bărbuț, care au subliniat rolul educației în formarea unor cetățeni activi, responsabili și implicați social. Comunicarea lor a pus accent pe dezvoltarea personală, pe educația pentru valori și pe capacitatea școlii de a contribui la schimbarea pozitivă a societății.

Dimensiunea psihosocială a utilizării jocurilor virtuale în rândul elevilor a fost analizată de Nicoleta Timișan, care a evidențiat atât valențele educaționale ale tehnologiei, cât și riscurile asociate excesului digital, izolării sau dependenței. Totodată, prezentarea a evidențiat importanța echilibrului dintre mediul virtual și dezvoltarea relațiilor autentice.

Intervenția susținută de d-na director Daniela Ignat a readus în atenție rolul educatorului în societatea actuală și viitoare, accentuând ideea profesorului ca model uman, mentor și constructor de caractere. Într-o perioadă marcată de schimbări accelerate, educatorul rămâne un reper esențial pentru formarea generațiilor tinere.

Tema relației dintre educație și sănătate a fost aprofundată și de participanții din cadrul Colegiului Terțiar Nonuniversitar „Spiru Haret” Câmpulung, care au subliniat caracterul complementar al celor două domenii în construirea unei societăți echilibrate și sustenabile. În același spirit, comunicările dedicate didacticii moderne în formarea asistenților medicali, educației pentru sănătate, relației pacient-asistent medical, competenței profesionale și nutriției sustenabile au evidențiat importanța unei abordări integrate asupra actului educațional și medical.

*

Un moment aparte al zilei l-a reprezentat sesiunea de comunicări susținută de elevi și studenți, coordonați de cadre didactice implicate activ în formarea profesională a tinerilor. Lucrările prezentate au demonstrat preocuparea noii generații pentru etică profesională, comunicare, prevenție, îngrijirea pacientului, sănătate publică și impactul factorilor sociali asupra stării de sănătate. Temele abordate – de la comunicarea în situații de criză și îngrijirea pacientului imobilizat, până la prevenirea infecțiilor, dependența de droguri, violența domestică sau boala Alzheimer – au reflectat maturitate profesională, sensibilitate umană și interes autentic pentru responsabilitatea socială a profesiei medicale.

Moderate de Maria Petrescu, Daniela Nistor, Marcela Țibuleac, Mirela Andrei și Ionela Ionescu, aceste sesiuni au evidențiat importanța implicării studenților în activități academice și de cercetare încă din perioada formării inițiale.

Cea de-a doua zi a simpozionului a confirmat, astfel, faptul că educația și sănătatea reprezintă domenii fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți responsabile, iar dialogul interdisciplinar rămâne o condiție esențială pentru construirea unor profesii ale viitorului bazate pe competență, empatie, etică și inovație.

Evenimentul a oferit participanților nu doar oportunitatea prezentării unor cercetări și experiențe profesionale relevante, ci și cadrul necesar pentru consolidarea unei veritabile comunități academice și profesionale orientate spre colaborare, reflecție și dezvoltare continuă.

Pe 12 mai, de Ziua Internațională a Asistentului Medical, a fost și „Ziua Porților Deschise” la Colegiul Universitar „Spiru Haret” pentru toți cei dornici să descopere această profesie nobilă. A fost o zi intensă, în care vizitatorii au făcut primii pași în lumea medicală.

VITRALII

Păpușele, jucărele sau cum l-am cunoscut pe Chucky

VITRALII

Au existat epoci în timpul cărora s-au construit catedrale, s-au ridicat sau au pierit imperii, s-au inventat lucruri, s-au scris, sculptat, pictat, compus opere nepieritoare. Noi am avut privilegiul istoric de a inaugura era păpușelor isterice cu cont, fals sau real, pe rețele sociale. O civilizație întreagă s-a așezat confortabil într-un țarc emoțional și, privind în jur cu superioritatea unui ieziut cu sufletul schimonosit de propriile convingeri strâmbe, a decretat solemn că dialogul este periculos, nuanța suspectă, iar inteligența o formă de agresiune. Jucărele cu cheița ruginită și arcul sărit, fiecare ducând și conducând o luptă fără sens – deși majoritatea abia pot purta o conversație fără să scoată sabia sau să se facă de râs. Nu mai există oameni, doar tabere, triburi cu scuturi pe care scrie „hate”, și focuri aprinse pentru a da mai multă greutate linșajului pregătit pentru pedepsirea celor care nu urlă în cor cu ele, păpușele digitale. Coduri de bare ideologice, scrijelite cu cuțitul pe perețele pixelat de însuși Chucky, celebra păpușă posedată. Jucăria omonimă avea, totuși, o oarecare coerență morală: își asuma sincer rolul de marionetă cu creierul din plastic străbătut de gânduri sinistre. Astfel l-am cunoscut pe Chucky cel de astăzi, ceva mai sofisticat – poartă haine de predicador al activismului de mall, vâdește virtuți de plastic reciclat și în loc de „It's time to play!” rostește lozinci sibiline în romgleză, repetând obsesiv cuvântul „gen”. Are privirea fixă, zâmbetul mecanic, afișat de obicei alături de câini, pisici sau flori, și vocabularul redus la trei emoții standard: ură, dispreț și autosuficiență. Niciodată mediocritatea n-a fost atât de în largul ei. În trecut, prostul avea totuși un dram de bun-simț biologic; știa sau măcar bănuia că există lucruri pe care nu le va înțelege niciodată. Astăzi, mediocrul este convins că ignoranța lui reprezintă o formă superioară de luciditate sau clarviziune. Cu cât bate câmpii mai tare, cu atât e mai radical în opinii. Cu cât are mai puține informații, cu atât condamnă mai categoric. Cultura comentariului instantaneu a produs această creatură magnifică: analfabetul furios și dezinformați, cu pretenții de inchișitor. Iar societatea – sau o mare parte a ei – îl adoră.

Platformele digitale funcționează acum ca niște fabrici de procesat resentimente, revărsări de ură și sentințe. Nu mai există lume normală la târtăcuță, există doar consumatori de furie. Oamenii nu mai intră online ca să afle ceva, ci ca să confirme ceea ce urau deja înainte de cafeaua de dimineață. Algoritmii îi mângâie tandru pe creștet și le confirmă că, desigur, toți cei care nu sunt de acord cu ei sunt monștri. Iar ei, fericiți că au primit aprobarea, pleacă mai departe să sară la gâtul „celorlalți”. Așa a apărut noua segregare. Nu neapărat una economică sau doctrinară. Nu una rasială. Nu una culturală. Una a spiritului și a gândirii libere. Mulți dintre noi nu mai suportă să stea lângă cineva care gândește diferit. Nu mai pot lucra împreună, nu mai pot iubi împreună, nu mai pot bea o cafea fără să transforme conversația într-un tribunal revoluționar improvizat, de pe băncile căruia fulgeră din priviri asesori populari. Prietenii se rup din cauza unor simple opinii. Familiile se destramă pentru vreun slogan. Vecinii ajung să se privească precum două puteri nucleare gata să apese pe butonul roșu. Cine face apel la calm este suspect. Cine încearcă să dea dreptate ambelor părți este imediat declarat trădător. Nu mai comunicăm, ne vânam. Nu ura este problema. Terifiantă este infantilizarea colectivă. Această transformare a adulților în păpuși mecanice care repetă obsesiv aceleași fraze, aceleași clișee, aceleași reflexe de turmă și caută aprobarea tribului. O civilizație obosită, nevrotică și suspicioasă, în care oamenii se tem unii de alții mai mult decât se tem de foame, război sau singurătate. Și atunci, nu mai furnizează argumente sau dovezi, preferă să insulte sau să „demaște”. Nu mai pun întrebări, ci interoghează. În tot acest bâlci, mai există încă fărâme de speranță. Îmi place să cred. Deocamdată însă, păpușele continuă să țipe unele la altele în întuneric, convinse că au aprins lumina.

Dragoș CIOCĂZAN

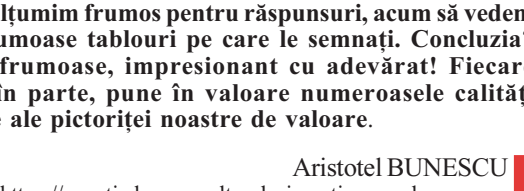
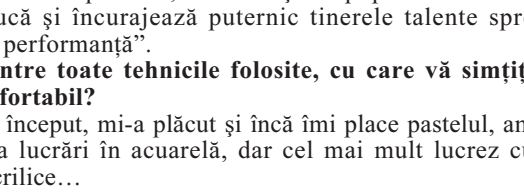
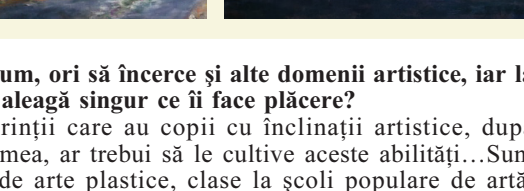
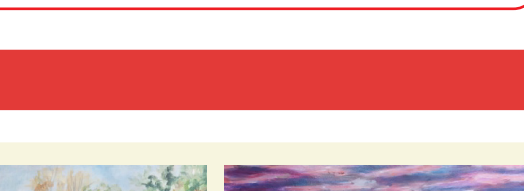
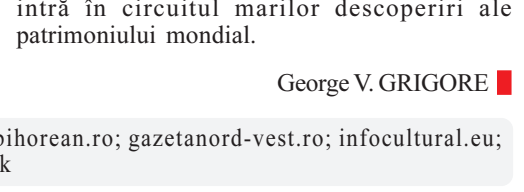
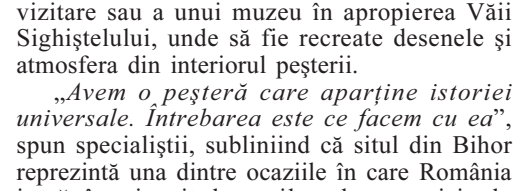
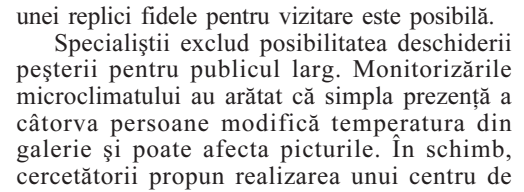
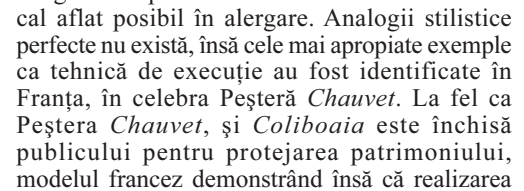
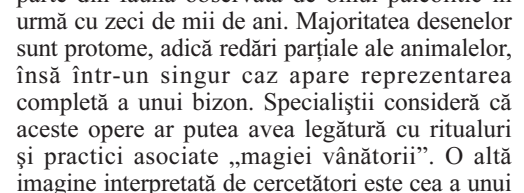
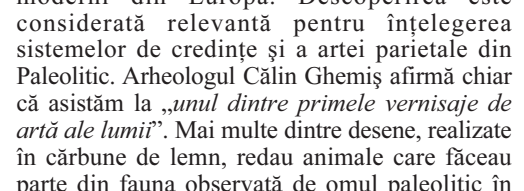
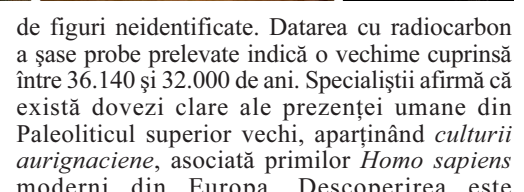
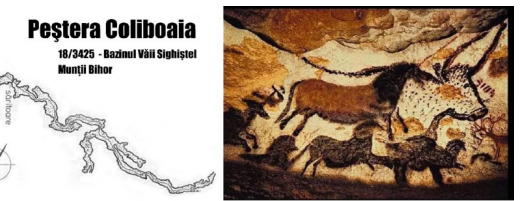
Desene de acum 30.000 de ani în Peștera Coliboaia

Una dintre comorile de patrimoniu natural, istoric și artistic al României este Peștera Coliboaia din Munții Bihorului. Cunoscută pentru desenele rupestre vechi de peste 30.000 de ani, fiind între primele cinci peșteri ca vechime din lume, a fost inclusă recent pe lista indicativă a României pentru UNESCO, primul pas spre recunoașterea oficială ca sit al patrimoniului mondial.

„Lucrăm la aceste demersuri încă din 2017, când am finalizat primul dosar. Ulterior, documentația a fost completată și revizuită în repetate rânduri, pentru ca, în urmă cu trei ani, să fie reluată în atenția Institutului Național al Patrimoniului. Instituția a înaintat dosarul către UNESCO, care l-a acceptat la data de 15 aprilie anul curent și l-a publicat pe site-ul oficial”. „(...) Vorbim despre o valoare universală, relevantă pentru întreaga umanitate. Prin această descoperire, România se înscrie pe harta marilor repere culturale și științifice ale lumii”. (Gabriel Moisa, managerul Muzeului Țării Crișurilor).

Situată în comuna Câmpani, pe cursul superior al Văii Sighiștelului, la o altitudine de 550 de metri, peștera are peste 1.066 de metri de galerii cartate și o denivelare de 15 metri. Cunoscută în literatura speologică încă dinaintea de 1900, Peștera Coliboaia a fost abordată abia în 1981, când G. Halași parcurge galeria activă ajungând până la sifonul 4, impracticabil, din cauza apei, nefiind remarcată intrarea în „Galeria desenelor”. În 1997, sunt reluate explorările de speologi din cadrul Federației Române de Speologie, însă „Galeria desenelor” rămâne în anonimat până în septembrie 2009, când au și fost luate măsuri de protecție. Explorările au fost oprite în noiembrie 2012, accesul fiind permis doar specialiștilor, în condiții stricte. „Nu putem risca deteriorarea desenelor. Sunt extrem de fragile și au rămas sigilate timp de zeci de mii de ani”, a precizat muzeograful arheolog dr. Călin Ghemiș, direct implicat în explorări, studii și documentarea sitului preistoric. Experiențele negative din peșterile Lascaux și Altamira, unde turismul necontrolat a afectat picturile rupestre, reprezintă un avertisment clar.

„Galeria desenelor”, cea mai valoroasă zonă a peșterii, are aprox. 50 de metri lungime. Cercetătorii cred că, în trecut, o mare parte a peșterii era decorată, însă viiturile și modificările geologice au șters numeroase reprezentări. Pe pereții galeriei sunt 13 desene, schițe și crochiuri de o valoare arheologică remarcabilă, de: rinoceri, urși, probabil un cal sau o felină, bizoni și o serie

de figuri neidentificate. Datarea cu radiocarbon a șase probe prelevate indică o vechime cuprinsă între 36.140 și 32.000 de ani. Specialiștii afirmă că există dovezi clare ale prezenței umane din Paleolitic superior vechi, aparținând culturii aurignaciene, asociată primilor Homo sapiens moderni din Europa. Descoperirea este considerată relevantă pentru înțelegerea sistemelor de credințe și a artei parietale din Paleolitic. Arheologul Călin Ghemiș afirmă chiar că asistăm la „unul dintre primele vernisaje de artă ale lumii”. Mai multe dintre desene, realizate în cărbune de lemn, redau animale care făceau parte din fauna observată de omul paleolitic în urmă cu zeci de mii de ani. Majoritatea desenelor sunt protome, adică redări parțiale ale animalelor, însă într-un singur caz apare reprezentarea completă a unui bizon. Specialiștii consideră că aceste opere ar putea avea legătură cu ritualuri și practici asociate „magiei vânătorii”. O altă imagine interpretată de cercetători este cea a unui cal aflat posibil în alergare. Analogii stilistice perfecte nu există, însă cele mai apropiate exemple ca tehnică de execuție au fost identificate în Franța, în celebra Peșteră Chauvet. La fel ca Peștera Chauvet, și Coliboaia este închisă publicului pentru protejarea patrimoniului, modelul francez demonstrând însă că realizarea unei replici fidele pentru vizitare este posibilă.

Specialiștii exclud posibilitatea deschiderii peșterii pentru publicul larg. Monitorizările microclimatului au arătat că simpla prezență a câtorva persoane modifică temperatura din galerie și poate afecta picturile. În schimb, cercetătorii propun realizarea unui centru de vizitare sau a unui muzeu în apropierea Văii Sighiștelului, unde să fie recreate desenele și atmosfera din interiorul peșterii.

„Avem o peșteră care aparține istoriei universale. Întrebarea este ce facem cu ea”, spun specialiștii, subliniind că situl din Bihor reprezintă una dintre ocaziile în care România intră în circuitul marilor descoperiri ale patrimoniului mondial.

George V. GRIGORE

Surse: wikipedia.org; agerpres.ro; observatorulbihorean.ro; gazetanord-vest.ro; infocultural.eu; Foto: Muzeul Țării Crișurilor Oradea / Facebook

Invitații în lumea artelor plastice

Luminița MAMINA – o floare între flori

Revenim, cu mare plăcere, în universul picturilor minunate semnate de Luminița MAMINA. Înainte de a vedea niște frumoase tablouri, să citim un scurt dialog cu pictorița. Ce pictori români vă plac mai mult?

– Pictorii români cu care rezonез mai mult sunt următorii: Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Aurel Băieșu, Adam Bălțatu, Nicolae Milord, acuarelista din Piatra Neamț Iulia Hălăucescu...

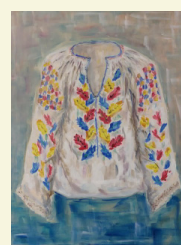
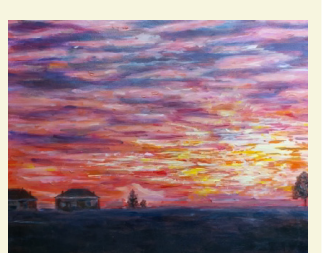
– Dar dintre pictorii de peste hotare, pe cine preferați?

– De peste hotare, admir impresionistul Claude Monet, apoi Van Gogh, Siskin, Levitan, Joaquin Sorolla. Am găsit și un contemporan rus, Danchev, pe Instagram, care are niște lucrări grozave, ce lumină, ce atmosferă...

– Ce rol au expozițiile, galeriile de artă, muzeele în educația dumneavoastră artistică?

– Faptul că de o perioadă bună de timp am pășit pe „tărâmul culorilor” în expoziții de artă, cele temporare, în galerii de artă, a avut un important rol în educația mea artistică... Privesc acum lucrările plastice cu alți ochi, găsesc în ele acum dedesubturi neștiute anterior. Am învățat de la mentorii mei prețios dar de a lectura un tablou.

– Ce sfătuți un părinte care are un urmaș cu înclinații în domeniul artelor plastice? Să meargă pe

acest drum, ori să încerce și alte domenii artistice, iar la final să aleagă singur ce îi face plăcere?

– Părinții care au copii cu înclinații artistice, după părerea mea, ar trebui să le cultive aceste abilități... Sunt cercuri de arte plastice, clase la școli populare de artă, care educă și încurajează puternic tinerele talente spre „Marea performanță”.

– Dintre toate tehnicile folosite, cu care vă simțiți mai confortabil?

– La început, mi-a plăcut și încă îmi place pastelul, am și câteva lucrări în acuarelă, dar cel mai mult lucrez cu culori acrilice...

– Mulțumim frumos pentru răspunsuri, acum să vedem niște frumoase tablouri pe care le semnați. Concluzia? Foarte frumoase, impresionant cu adevărat! Fiecare tablou în parte, pune în valoare numeroasele calități artistice ale pictoriței noastre de valoare.

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com>

Observăm că alianțele militare constituite prin tratate, deși pun statele membre pe picior de egalitate, au o anumită ierarhie nerecunoscută oficial, dar evidentă, rezultată din efectuarea unui clasament al puterilor armate aparținând fiecărui stat membru. Astfel, vrând-nevrând, reprezentanții statelor cu putere mică, chiar dacă sunt așezați la masa discuțiilor, fiindcă hotărârile se adoptă prin consens, știu că propunerile venite de la vârful alianței trebuie votate favorabil, iar când interesele lor sunt afectate știu să își ridice coatele de pe masă și să se sprijine pe speteaza scaunului, fără a spune că sunt împotriva. Așa merge alianța.

De cele mai multe ori, puterea din capul listei nu are neapărat nevoie de sprijin adevărat ci de o internaționalizare a intervenției. Cu cât mai multe state participante la o operațiune, cu atât aceasta pare mai legitimă și nu dă impresia că cineva are metehne colonialiste. Se pot invoca

încălcări grosolane ale drepturilor omului, practici vizibile în contradicție cu principiile democratice, ce trebuie stopate imediat. Evident, cel mai bun argument de începere a ostilităților ar fi o rezoluție a Consiliului de Securitate, dar noi am explicat cu altă ocazie că acesta, din cauza membrilor permanenți cu drept de veto, nu funcționează mereu în mod adecvat intereselor unui bloc. Refuzuri mărunte în a-l urma pe liderul alianței duc la răcirii de relații, sancțiuni pe care mulți nu le văd, atitudine ostilă și lipsirea de ajutor la nevoie. Relațiile de alianță se pot chiar suspenda.

Neacceptarea unor solicitări ori chiar rugăminți, de a căror îndeplinire depinde reușita jocului strategic al liderului, are ca logic rezultat consecințe mai grave. Autorul cererilor neonorate își va aminti, negreșit, ajutorul acordat la nevoie, în trecut, partenerilor și va lua notă de lipsa de loialitate. Se poate ajunge la destrămarea alianței sau la lipsirea ei de credibilitate. Nici nu știm ce este mai rău: să

nu ai o alianță ori să faci parte din una pe care nu te poți baza. Mulți vor spune că există nuanțe în acest scenariu și că lucrurile stau altfel, dacă cererea nu se încadrează în prevederile tratatului sau ale Cartei ONU. Oare?

Interese mână mari puteri să invadeze anumite teritorii unde există și populație, în majoritate covârșitoare nevinovată. Acum, nu ne interesează justificarea sau scopul. Analistii planifică cum se pot obține rezultate maxime cu cele mai mici pierderi și eforturi financiare. La un moment dat, apar alte interese și marile puteri trebuie să se retragă, mai lent sau în pripă. Se pare că analistii mereu ratează să ia în calcul și această posibilă etapă. După retragere, de multe ori, se alege praful: genocide, exoduri, regimuri barbare, un lanț nesfârșit de lovitură de stat, conflicte înghețate care reizbucnesc, foamete, crize economice. Este istoria atât de disprețuită ori antipatizată încât să fie veșnic neglijată?

Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est – SEATO (IV)

Motto: „Where are they now?, the broken heroes /Unde sunt ei acum? Eroii călcați în picioare”
[refren al melodiei „Broken Heroes” (1985) a grupului heavy metal „Saxon”]

(Urmare din nr. 1181)

Florin MACIU

Scurte comentarii

SEATO nu a avut un mecanism obligatoriu de declanșare a apărării colective, iar, atunci când a fost nevoie, s-a remarcat o divizare puternică internă, Franța și Marea Britanie refuzând să participe. Statele Unite au invocat SEATO ca să justifice intervenția în Vietnam, dar organizația, cu excepția Australiei, a paralizat. Franța și Pakistanul chiar s-au opus.

SEATO nu avea un comandament comun, o armată permanentă; se baza pe contribuții voluntare.

Partea europeană a fost lipsită de interes. Franța s-a opus puternic acestui război, având în vedere că abia părăsise, înfrântă, zona respectivă, iar cetățenii se manifestaseră cu dispreț față de modul de ducere a acelor lupte. Charles de Gaulle a considerat victoria ca fiind imposibilă și a considerat efortul ca zadarnic. Pe scurt, a fost în opoziție cu Statele Unite. După cum am văzut, pe lângă experiența devastatoare din Indochina, Franța avea probleme presente de rezolvat în vecinătate (Algeria, Egipt).

Regatul Unit a sprijinit diplomatic și cu informații Statele Unite, dar acestea aveau nevoie de implicare cu trupe. Britania era în centrul unui proces de pierdere ireversibilă a coloniilor, era secătuită economic și financiar de războiul dus cu germanii și avea probleme interne.

Să nu uităm Konfrontasi, Confruntarea indoneziană, din perioada 1963 – 1966, despre care am mai vorbit, unde britanicii au fost pe deplin angajați, ajutați de australieni, care, în zadar, au așteptat ceva sprijin american, măcar în baza alianței ANZUS. Mai adăugăm și insurecția comunistă din Malaya, din perioada 1948 – 1960.

Mai mult – peste trei sferturi dintre britanici erau împotriva participării la războiul din Vietnam.

Harold Wilson, prim ministru al Regatului Unit (1964–1970, 1974–1976) s-a confruntat cu adevărate provocări economice, a făcut tot posibilul să țină intact parteneriatul cu americanii, dar l-a dezamăgit pe președintele Johnson, prin omiterea cererii de trimitere de trupe în Vietnam.

Mulți au perceput SEATO ca un instrument al intervenției occidentale și nu au crezut în legitimitatea lui.

Pakistan a refuzat să trimită trupe sau/și armament în Vietnam, păstrând o poziție de neutralitate, în ciuda presiunilor care s-au exercitat asupra lui în calitate de membru al SEATO. Statul a fost preocupat de conflictele lui cu India și a evitat să se implice într-o confruntare cu Vietnam, situație care i-ar fi slăbit securitatea. Intrarea în alianță a fost mai degrabă forțată de regimul conducător autoritar, dar nu a fost dorită de populație.

Chiar dacă Statele Unite au invocat alianța SEATO pentru a-și justifica intervenția în Vietnam și a cerut celorlalți membri să participe, Pakistanul a rezistat insistențelor, iar relațiile cu Statele Unite au devenit tensionate.

Pakistanul, partener strategic al Statelor Unite, și-a dorit relații bune cu Uniunea Sovietică și Republica Populară Chineză, poziție ce intra în conflict cu războiul din Vietnam, care avea un scop anti-comunist.

Iată o înregistrare de la mijlocul anilor 1960, din Congresul american, cuprinzând o intervenție a senatorului Ernest Gruening,

care vorbește despre izolarea Statelor Unite în războiul din Vietnam.

Domnule președinte, printre argumentele valide că Statele Unite ar trebui să iasă din acest angajament unilateral în Vietnamul de Sud, este și acela că aliații noștri din SEATO ne-au părăsit. Noi continuăm acest război de unul singur și ne mor băieții. Britania, Franța, Australia, Noua Zeelandă, Thailanda și Pakistan sunt partenerii noștri în SEATO. Dar nu există băieți britanici expuși focului; nici francezi; nici neozelandezi; nici thailanzi; nici pakistanezi. Recent președintele Johnson a îndemnat să participe măcar cu drapelul. Care a fost răspunsul lor? Negativ. New York Times a dedicat o coloană acestui fapt, intitulând-o Pakistan refuză Statele Unite care cer ajutor pentru Saigon. Cer ca acest articol din aprilie 28 să fie tipărit la concluziile remarcilor mele...

Domnule președinte, acum, detaliile acestui refuz al Pakistanului de a participa sunt interesante. Adresându-se Clubului de Presă Națională, conform Times, ministrul de externe al Pakistanului Tulfikar Ali Bhutto (probabil Tulfikar Ali Bhutto) a afirmat, că din contră Pakistanul ar urmări programul propriu de normalizare a relațiilor cu China comunistă și cu Uniunea Sovietică, în ciuda alianței cu Statele Unite.

Putem să ne întrebăm ce valoare pentru Statele Unite are această alianță. Aparent îl costă pe Unchiul Sam o grămadă de bani și creează insatisfacție în India, alt beneficiar pe scară largă a ajutorului american.

Pakistan și-ar fi dorit ajutor de la aliații din SEATO, în special Statele Unite, în războaiele din 1965 și 1971. Nu a primit ce/cât a dorit. Nu fusese atacat și nu erau semne că India ar fi devenit comunistă. În plus, Uniunea Sovietică veghea.

Pakistan, deziluzionat, s-a retras din alianță în 1973, după separarea de Pakistanul de Est, definitivând ceea ce începuse în 1968.

SEATO s-a desființat fiindcă s-a dovedit că nu este capabilă să își atingă scopul propus. Alianța s-a dizolvat în 1977 din cauza lipsei de interes și a retragerii membrilor.

Încercăm să înțelegem ceva din toată această istorie, referitor la războaie, alianțe, diplomație, decizii luate în situații dificile.

Din mai multe considerente, credem că toate aceste gânduri, înșirate mai jos, nu trebuie aplicate în mod automat României. Rămâne ca toți cei care doresc să facă o analiză proprie să constate de ce aceste minore concluzii s-ar putea potrivi sau nu țării noastre. Noi precizăm numai că, atunci când am venit cu aceste sugerări, ne-am gândit la state cu pretenții și cu personalități puternice la conducere, care au scris și scriu istoria lumii, în bine sau în rău. În ultimele decenii, o spunem fără răutate, doar cu puțină sau destul de multă, după caz, amărăciune, nu am constatat nici măcar că statul nostru are ceva de spus la nivel regional, darămite să influențeze vreun proces internațional. Poate și asta-i o politică bună, nu credeți?

Într-o ordine de idei, de obicei, conducerea forțelor armate, deci și luarea deciziilor privind modul de folosire a lor, se rezumă la judecata unei singure persoane – șeful statului sau șeful guvernului. Da, există mecanisme și algoritmi de construire a unei hotărâri juste, care implică instituții, analize, avize, aprobări, luarea în calcul a unor strategii stabilite din timp, trecerea în revistă a unor variante de scenarii, dar, finalmente, ne place sau nu, o singură persoană este semnificativă în acest proces. Asta în cazul în care acel șef urmărește ceva precum supraviețuirea națiunii, prosperitatea ei și dacă

știe care sunt interesele vitale, cele fundamentale și cele majore ale acestei națiuni și și-a dedicat viața voinței de a le apăra și sprijini să se îplinească. Interesele minore mai pot fi sacrificate, pentru ocrotirea celorlalte. Numai dacă această persoană este foarte slabă din anumite puncte de vedere va întâmpina o opoziție adevărată.

Evident, contează și o echipă bună de specialiști în sprijin, dar nimeni altcineva nu-și va asuma răspunderea, pentru că de decizia respectivă depind zeci de mii de vieți, integritatea teritorială, suveranitatea, independența, poate chiar existența națiunii. În cel mai bun caz, miza poate fi menținerea regimului politic, a puterii, a credibilității sau a libertății individuale. Da, echipa de specialiști experimentați presupune și miniștri performanți, inteligenți, dedicați țării. Da, în final, va depinde totul de dotarea intelectuală a aceluia șef, de stilul și metodele lui.

Pe masa acestei persoane, se vor afla teancuri de rapoarte de la serviciile secrete, informații de la aliați (poate și îndemnuri ori solicitări mai mult sau mai puțin presante), documente întocmite de consilieri, procese verbale încheiate (înregistrări, stenograme) ale unor ședințe, înștiințări despre moralul trupelor, al populației, rezumate privind opinia presei, precizări de la opoziție, amenințări de la inamici externi, liste de activități și scenarii, estimări și multe altele care să scoată în evidență punctele forte și cele slabe, oportunitățile și riscurile, într-o anumită situație de criză gravă.

Odată luată această decizie, autorul, de obicei, pentru o acoperire totală, se adresează parlamentului, pentru aprobare. Câteodată pentru ca decizia să prindă viață, câteodată numai ca să obțină finanțarea necesară pentru prelungirea acțiunii respective. În parlament sunt reprezentanții poporului. Decizia șefului, adoptată de parlament, este înșușită, teoretic, de popor.

Acest fapt nu înseamnă că parlamentarii sunt și specialiștii poporului în domeniu. Ei nu vor analiza în amănunt ceea ce trebuie hotărât, poate și pentru simplul motiv că nu se pricep, cu mici excepții. În parlament se va desfășura o confruntare politică (o bătălie, dar numai pentru cât mai multe voturi) pe plan intern între putere și opoziție, care, de cele mai multe ori, exclude luarea în calcul a vreunui argument temeinic sau a vreunei observații sau propuneri fie ea și foarte pertinentă.

De multe ori, cei care ne reprezintă au interese totale deosebite, posibil antagonice așteptărilor oamenilor de rând. Va fi o avalanșă de ipocrizie. În definitiv, nu ei vor pleca la război, ei vor profita de pe urma războiului.

Black Sabbath, o formație de hard rock, ce a pus bazele stilului heavy metal și doom metal, ne-a spus, în melodia anti-război War Pigs, din 1970, următoarele: *Politicians hide themselves away/ They only started the war/ Why should they go out to fight?/ They leave that all to the poor; yeah, (Politicienii se ascund/ Ei doar au pornit războiul/ De ce ar trebui ca ei să plece la luptă?/ Totul este lăsat pe seama săracilor; da).* Lumea a evoluat. Democrațiile, la fel. În Atena antică, stat cu democrație directă, dacă votai pentru război, te trimiteai la război pe tine și, foarte posibil, pe ceilalți bărbați apți din familia ta.

Apoi, șeful de stat sau de guvern va face tot posibilul ca informările adresate parlamentului, presei sau direct poporului să fie cosmetizate, astfel încât să evidențieze că punerea în practică a propunerii votate merge din victorie în victorie și națiunea are numai de câștigat.

În altă ordine de idei, observăm că alianțele militare constituite prin tratate, deși pun statele membre pe picior de egalitate, au o anumită ierarhie nerecunoscută oficial, dar evidentă, rezultată din efectuarea unui clasament al puterilor armate aparținând fiecărui stat membru. Astfel, vrând-nevrând, reprezentanții statelor cu putere mică, chiar dacă sunt așezați la masa discuțiilor, fiindcă hotărârile se adoptă prin consens, știu că propunerile venite de la vârful alianței trebuie votate favorabil, iar când interesele lor sunt afectate știu să își ridice coatele de pe masă și să se sprijine pe speteaza scaunului, fără a spune că sunt împotriva. Așa merge alianța.

De cele mai multe ori, puterea din capul listei nu are neapărat nevoie de sprijin adevărat ci de o internaționalizare a intervenției. Cu cât mai multe state participante la o operațiune, cu atât aceasta pare mai legitimă și nu dă impresia că cineva are metehne colonialiste. Se pot invoca încălcări grosolane ale drepturilor omului, practici vizibile în contradicție cu principiile democratice, ce trebuie stopate imediat. Evident, cel mai bun argument de începere a ostilităților ar fi o rezoluție a Consiliului de Securitate, dar noi am explicat cu altă ocazie că acesta, din cauza membrilor permanenți cu drept de veto, nu funcționează mereu în mod adecvat intereselor unui bloc.

Refuzuri mărunte în a-l urma pe liderul alianței duc la răcirii de relații, sancțiuni pe care mulți nu le văd (neinformarea despre un atac terorist etc.), atitudine ostilă și lipsirea de ajutor la nevoie. Relațiile de alianță se pot chiar suspenda.

Neacceptarea unor solicitări ori chiar rugăminți, de a căror îndeplinire depinde reușita jocului strategic al liderului, are ca logic rezultat consecințe mai grave. Autorul cererilor neonorate își va aminti, negreșit, ajutorul acordat la nevoie, în trecut, partenerilor și va lua notă de lipsa de loialitate. Se poate ajunge la destrămarea alianței sau la lipsirea ei de credibilitate. Nici nu știm ce este mai rău: să nu ai o alianță ori să faci parte din una pe care nu te poți baza.

Mulți vor spune că există nuanțe în acest scenariu și că lucrurile stau altfel, dacă cererea nu se încadrează în prevederile tratatului sau ale Cartei ONU.

Oare? Întrebarea se adresează omului realist, nu teoreticianului jurist, inocent și miop, cu ochelari de cal.

Mai este un mic gând, peste care nu putem sări, fiindcă ar însemna să ignorăm milioanele de vieți omenești sacrificate în decursul istoriei. Vorbim despre o concluzie pe care, probabil, au tras-o mulți, dar care nu reușește să devină feedback pentru marii oameni care decid, pe alocuri, soarta planetei. Enunțăm și, posibil, dezvoltăm cu altă ocazie.

Interese mână mari puteri să invadeze anumite teritorii unde există și populație, în majoritate covârșitoare nevinovată. Acum, nu ne interesează justificarea sau scopul. Analistii planifică cum se pot obține rezultate maxime cu cele mai mici pierderi și eforturi financiare. La un moment dat, apar alte interese și marile puteri trebuie să se retragă, mai lent sau în pripă. Se pare că analistii mereu ratează să ia în calcul și această posibilă etapă. După retragere, de multe ori, se alege praful: genocide, exoduri, regimuri barbare, un lanț nesfârșit de lovitură de stat, conflicte înghețate care reizbucnesc, foamete, crize economice. Este istoria atât de disprețuită ori antipatizată încât să fie veșnic neglijată?

Reamintim că acceptăm orice contrazicere decentă, mai ales dacă este și argumentată. Chiar încurajăm cititorii în acest sens. Așteptăm curioși. ■

Cine uită nu merită!

Artista plastică și folclorista Lena Constante - „evadarea tăcută” sau 3000 de zile în pușcăriile comuniste

George V. GRIGORE

Lena Constante, artist plastic și folcloristă recunoscută, s-a născut pe 18 iunie 1909, la București. Tatăl, Constantin Constante, a fost scriitor și gazetar aromân emigrat din Macedonia. Mama Lenei, Julieta (născută Pop), era româncă get-beget.

Lena Constante urmează școala elementară de la Pitar Moș și Liceul „Regina Maria” din București, face studii universitare la Școala de Arte Frumoase, unde îl are profesor pe Dimitrie Gusti. Ca membră a echipelor monografice organizate de școala sociologică de la București în localitățile Cornova, Drăguș și Șanț, are posibilitatea să studieze arta populară românească tradițională. Din echipă făceau parte colegii: Mircea Vulcănescu, Henri Stahl, Nicolae Argintescu-Amza, Petru Comănescu, Xenia Costaforu, Paul Sterian, Harry Brauner. Cu acesta din urmă se va și căsători mai târziu. Pentru a se întreține a lucrat covoare cu motive populare stilizate în atelierul propriu, având expoziții personale de tapiserie. A fost binecunoscută și pentru activitatea folcloristică. A fost unul dintre fondatorii Teatrului „Țândărică” din București și scenograf; în 1945, lucrează la „Țândărică”, împreună cu Elena Pătrășcanu, intrând astfel în cercul ministrului de Justiție comunist, Lucrețiu Pătrășcanu, ceea ce conduce la arestarea și condamnarea ei la 12 ani de închisoare. Harry Brauner a fost și el condamnat la 15 ani. A fost arestată, într-o primă fază, șase luni, lăsată în libertate în octombrie 1948 timp de alte cincisprezece luni, pentru a fi reținută 1.541 de zile în diverse închisori din București, judecată, condamnată la 12 ani de muncă silnică pentru „crimă de înaltă trădare” și 10 ani pentru „activitate contrarevoluționară”, fiind forțată să execute pedeapsa de 10 ani, din care i s-a redus timpul deja petrecut în pușcărie. Organele de anchetă nu au ezitat să folosească tot arsenalul de torturi clasice, de la privarea de somn (timp de 12 zile și nopți nu a fost lăsată să doarmă decât 24 de ore, pentru a-i frânge voința - „Să nu mai poți lucra. Să-ți simți toate gândurile încurcându-se, pierzându-se. Dispărând. Să simți cum capul tău se goleşte. Să simți că acest gol este greu, capul tău din ce în ce mai greu, că pleoapele tale sunt de plumb, că ele nu mai pot rămâne deschise, că sprijinindu-mi coatele pe masă, le mențin cu greu deschise cu degetele mele arătătoare.” (...)), „După douăsprezece zile semnez ceva. Nici nu știu ce am semnat. Creierul meu nu mai funcționează. Voința? Principii? Demnitate? Conștiința? Nu mai eram decât o grămadă de carne beată.” - până la arma alimentară, foarte cunoscută și foarte des aplicată de comuniști peste tot în lume. „Prima mea pedeapsă, foamea. Timp de 400 de zile. Mi-a fost foame timp de 400 de zile. O foame de fiece clipă. Umilitoare. Bestială. O foame care-mi frământa burta, înjunghia pântecul cu crampe, scâldea obrazul cu lacrimi. Primeam trei cănițe cu apă pe zi. Dimineața, prima ceașcă era socotită drept micul dejun. La prânz, a doua însoțea singurul fel de mâncare al prânzului. Într-o fărfurie de metal, două-trei îmbucături de carne pluteau în lichidul dubios. Carnea era uneori înlocuită cu câteva bucățele de cartofi, șapte-opt prune uscate sau trei linguri de paste sau mămăligă. La șase seara aceeași mâncare și a treia ceașcă cu apă.(...) Foamea mă chinuia și zi, și noapte. Singur visul izbutea să-mi dea iluzia îndestulării. După visul înțocării acasă, visul hranei este al doilea tip de vis celular.” Nu înseamnă că după 400 de zile de foame Lena Constante a cunoscut, în restul infernalei perioade petrecute în alte

pușcării, o alimentație mai îmbelșugată. A supraviețuit mai degrabă decât a trăit alți cinci ani de izolare absolută în regimul penitenciar comunist din închisorile Dumbrava, de pe lângă Sibiu, și Miercurea Ciuc, catalogată drept cea mai dură închisoare pentru femei din arhipelagul comunist românesc. Acestor opt ani și jumătate li s-au adăugat alți trei ani și jumătate petrecuți într-o celulă cu alte douăsprezece femei. Doisprezece ani de viață irosită în gulagul românesc. Această lungă și tristă experiență a fost descrisă în două volume captivante, care dovedesc fără tăgadă și un rafinat simț literar: „Evadarea tăcută. 3000 de zile singură în închisorile din România” și „Evadarea imposibilă. Penitenciarul politic de femei Miercurea-Ciuc. 1957-61”.

Citindu-i mărturia, prima întrebare care îți vine în minte este cum poate o ființă umană, atât de obișnuită să aibă o viață plină de mișcare, de activitate, de obiceiuri care-i consumă mai repede sau mai încet viața, fără să o ia razna? Cum poate petrece un om mii de zile fără să aibă cărți, fără să muncească, fără să citească sau să vorbească cu cineva? În fiecare zi din cele 3000 de zile trebuia să omoare 17 ore, între ora 5 dimineața și ora 22, în tot acest interval, de regulă, neavând voie să se așeze pe pat. Atunci când o făcea risca pedepse grave, cea mai redutabilă fiind aceea de a petrece șapte zile într-o carceră chiar și mai incomfortabilă decât celula. Lena Constante și-a perfecționat mai multe metode de „umplere” a timpului, care chiar dacă nu au fost unice, rămân mostre de supraviețuire psihică.

Pentru că nu avea cum să scrie (creionul și hârtia fiind interzise în penitenciar), și-a „construit” în minte opt piese de teatru pentru copii, din care, după eliberare, a reușit să transcrie pe hârtie trei. Alte activități pe care a făcut tot posibilul să le respice au fost: gimnastica zilnică, folosirea zămbetului, igiena corpului cu orice preț. „Adaptarea lor (deținuților n.n.) la mediul în care sunt obligați să trăiască este pe cât de rapidă, pe atât de uimitoare. Cele cinci simțuri ale lor își schimbă funcțiile. Vederea nu mai vede. Ea este înlocuită de auz și de miros. Gustul este atrofiat de foame.” O altă structură de rezistență a deținuților, poate cea mai puternică, era credința. „Aveam, dintotdeauna, credință în spirit. În închisoare, chiar de la început, această credință mă întărise. Nu puteam crede că omul nu este decât o materie ce putea fi măturată. Nu. Eram și eu o participantă din spiritul veșnic și fără margini, plătind pretutindeni, dintotdeauna și fără sfârșit și numit de oameni, dintotdeauna și pretutindeni, Dumnezeu. Deci, o participantă, oricât de mică ar fi fost ea, trebuia să fie, și ea în mod necesar, veșnică. Nici o forță n-o putea îngropa în mormântul meu, împreună cu carnea mea putrezindă. Cum ar fi putut putrezi spiritul pur? Cine poate îngropa flacăra unei lumânări? Parfumul unui trandafir? Chiar veșted?” Există un filon de reflexii asupra destinului deținutului politic, în pușcării funcționând „două coduri antagonice, ale temnicerului și ale victimelor. Totul este permis primilor ca să-și atingă scopul. Totul este interzis celor din urmă pentru a se apăra. Ei trebuie să te facă să vorbești cu orice preț: tăcerea, prima lege a codului victimelor. Ei îți oferă, fără rușine, asistență, ajutor, chiar prietenia lor, îți câștigă încrederea pentru a te trăda; să nu ai niciodată încredere în buna lor credință este a doua lege a victimelor.” (...) „În acea vreme, nevinovăția era un articol necunoscut. Și inutil. A fi nevinovat nu îți dădea dreptul la un somn liniștit. Oricare acuzație, oricare calomnie erau bine primite. Oricare denunț, chiar cel mai absurd, era luat în seamă. Din prudență, din frică, din lașitate. A nu da curs unui denunț însemna un act de complicitate.” Deținutul trebuia să aleagă ori să nu se mai gândească la imensul timp pe care-l mai avea de petrecut în închisoare, ori să nu dezarmeze și să sperie. „Toți întemnițații au o nevoie acută de speranță. O nevoie vitală de a spera libertatea. Această speranță nebună, fără nici un fel de bază, ei o hrănesc cu prezentimente, cu vise, cu premoniții, cu semne.” (...) „Încercând să-mi retrăiesc viața de atunci, îmi dau seama că făceam un mare efort de voință, pentru a mă împiedica să gândesc. Să mă gândesc la mine. La condiția

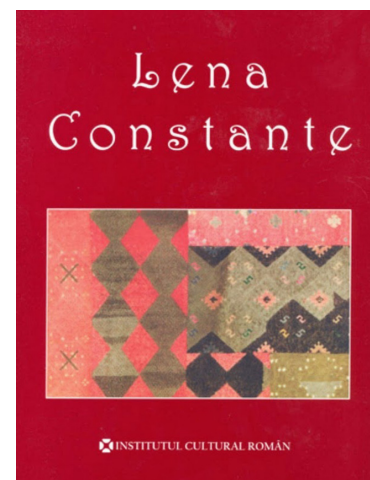
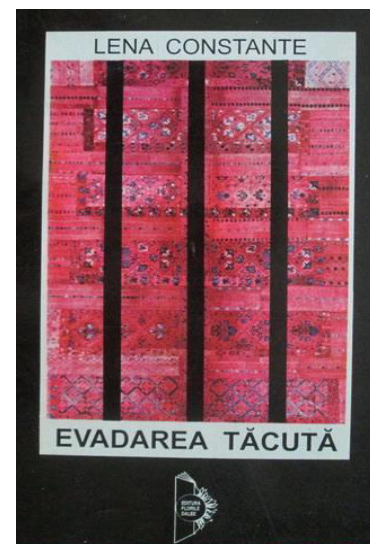
umană. La cauze și finalități. La Dumnezeu și la diavol. Toate acestea erau tabu. Pericol. Preferam să mă prostesc. Eram și așa destul de nefericită.” (...) Mi-am concentrat întreaga voință numai pe această singură ambiție. Respectul pentru ceea ce, în omul de carne, este cel mai puțin carnal. Respectul pentru Om în unicitatea lui” În ciuda greutăților și durerilor, imposibil de imaginat astăzi, Lena Constante a reușit să parcurgă acest timp-deșert uman fără să-și piardă mințile, ceea ce demonstrează din nou că mentalul uman este cea mai puternică armă pe care o are rasa umană în arsenalul său. Dar chiar și așa, ea a resimțit dezamăgirea deținutului odată ieșit din închisoare, un sentiment încercat de mulți alții: „Nimeni nu voia să se încarce nici măcar cu una din amintirile mele. Ea ar fi putut să dăuneze importantului mecanism al bune lor digestii.”

Este eliberată în 1962, iar în 1963 se căsătorește cu folcloristul Harry Brauner, fratele pictorului suprarealist francez de origine română Victor Brauner. A fost arestată în procesul grupului Lucrețiu Pătrășcanu, alături de Bellu Zilber și soțul ei Harry Brauner. Bellu Zilber a inventat un soi de poveste pentru a scăpa de tortură și i-a asociat și pe cei doi viitori soți în povestea sa, deși aceștia au negat că ar fi luat parte la grupul respectiv. În 1968, la rejudicarea procesului Pătrășcanu, amândoi sunt găsiți nevinovați. În închisoare crease din memorie o piesă de teatru în versuri, aceasta fiind prezentată mai apoi la Radio România Tineret, abia după patru decenii, cu titlul „Zămbete în floare” (în anul 1992). Îi apar târziu și câteva lucrări literare pentru copii cu ilustrații realizate de ea, pe muzică compusă de Harry Brauner.

Devine cunoscută după Revoluția din 1989 în lumea occidentală prin două cărți care descriu experiența avută în închisorile comuniste. Își publică prima carte la Paris în 1990 cu titlul „L'Évasion silencieuse”. În 1992 este tipărită și la București în traducere proprie: „Evadarea tăcută”, carte numită de Ruxandra Cesereanu „iadul singurătății”, pentru că autoarea prezintă cele „3000 de zile singură în închisorile din România”. Perioada singurătății și a torturii îi aduce gânduri de sinucidere, dar reușește să învingă suferința cruntă prin evadare în estetic, folosind diverse instrumente: uitarea de sine, imaginarul, jocul, visul, traduceri, cuvânt, conceperea unor schițe literare (roman, versuri, poveste, piesă de teatru), modelaj, desen. Supraviețuirea autoarei nu ar fi fost posibilă fără aceste metode: „ajunsesem în al cincilea an de totală singurătate. Cum aș fi putut să înving disperarea, mizeria și spaima celorlalți șapte ani de îndurat încă, fără aceste lungi ore de perfectă evadare? Nebunia nu era oare aproape? La pândă? Eram mulțumită să-i pot da din când în când un bobârnac. În pofida foamei, a singurătății, cu toată slăbiciunea mea și forța lor să le dau tuturora cu tifla”, scria aceasta. Despre cea de a doua carte, apărută în 1993, „Evadarea imposibilă”, Ruxandra Cesereanu a spus că e „purgatoriul promiscuității, cartea cenușie”, pentru că descrie perioada în care Lena Constante a avut parte de celula comună. Ambele cărți au fost primite cu entuziasm de critică. Au fost traduse în Statele Unite ale Americii și în Marea Britanie. Nu există studii despre gulagul comunist românesc care să facă excepție de aceste cărți. Alte scrieri ale sale: „Păpușile harnice”, București, 1972; „Păpușile harnice în grădiniță”, București, 1975; „O poveste cu un tată, o mamă și trei fetițe”, București, 1995.

În decembrie 1999 i-a fost acordat „Premiul pentru un destin excepțional în cultura română”, de către Fundația Culturală Română. Deasemenea, traducerea franceză a cărții sale a obținut „Prix Européen” în 1992, premiul Asociației Scriitorilor de limba franceză. A fost membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Lena Constante și-a reluat viața în libertate, reconstituind din cioburi timpul – deșert uman și parcă Dumnezeu i-a compensat acest timp pierdut în pușcăriile comuniste, ea evadând din viață la venerabila vârstă de 96 de ani, în 2005. Amintirea ei să fie veșnică!

Surse: enciclopediaromaniei.ro; wikipedia.org; life.ro; revistatreispe.wordpress.com; icr.ro; cultural-opposition.eu; cersipamantromanesc.ro